

Spoštovane krajanke, cenjeni krajani!

Omar Khayyam, perzijski pesnik, matematik, astronom, filozof, je zapisal:
»Življenje je potovanje in kdor potuje, živi dvakrat.«

Vsako potovanje ima svoj začetek in svoj konec. Vsak človek se rodi z lastnim življenjskim opisom poti, vsak ima svoj način potovanja, eni potujejo daleč in vsepovsod, drugi se nikoli ne odpravijo niti v sosednjo vas. Eni zlahka potujejo virtualno, spet drugi nikakor drugače kot samo realno. Potujemo skozi različna življenjska obdobja, z različnimi ljudmi, vsak s svojstvenim izborom, v družbi ali sami. Včasih na potovanju spoznamo prijazne ljudi, ki nam pričarajo mavrico, spet drugič srečamo ljudi v vseh odtenkih dolgočasne sivine. Beseda potovanje me povezuje s Solkanom. Nisem Solkanka, sem pa krajanica Solkana in takih je po mojem mnenju vsaj polovica prebivalcev našega kraja. Tako kot ljudje lahko potujejo tudi kraji. Ravno tako skozi čas, vsak v svojem ritmu, nekateri hitro, drugi počasi, nekateri se na poti ustavijo, vdihnejo in se s svežo energijo podajo v nove čase. So tudi kraji, ki se žalostno zapletejo nekje na poti, brezizhodno capljajo in ugasnejo. Moje potovanje, delovanje v KS Solkan, se je začelo na pobudo Civilne iniciative za preporod Solkana, enotni v želji povrniti kraju izgubljeno pomembnost, z jasnimi prioriteta in ciljem približati delovanje KS Solkan vsem krajanom. S skrbnostjo in predvsem z odgovornostjo želimo vplivati na kakovost širše družbene skupnosti, a zavedamo se, da je vodenje krajevne skupnosti ekipno delo. Vsako delo je tudi potovanje med različnimi dejanji, ki odpirajo vedno nova vprašanja, prilagajanje in odzivnost. Odgovori pa so zelo pomembni za krajanke in sam kraj. Za konec vam predlagam, da odprete okna, vrata, srce ... in potovanje se lahko prične.

Ksenija Brumat, predsednica Krajevne skupnosti Solkan

© M. B.

Zastava na Čahlnah in god solkanskega zavetnika sv. Štefana

V decembrski številki smo bralce obvestili, da se nas je skupina krajanov odločila, da bomo za državne praznike redno razobešali zastavo na Čahlnah in tudi povabili, da se nam pridružite. Za začetek razobešanja smo si izbrali 26. december – dan samostojnosti in enotnosti, ko se spominjamo razglasitve izidov plebiscita o samostojnosti, ki je potekal 23. decembra 1990. Kot je bilo napovedano smo se zbrali ob 9. uri na Plenčičevem trgu. Bilo je sivo decembrsko jutro. Zbralo se nas je okrog 35 krajanov. Skupaj smo se odpravili na vzpetino. Dvig zastave je bil slovesen. Pospremili smo ga s petjem slovenske himne in domoljubnih pesmi. Posebno glasbeno noto je slovesnosti dala prisotnost nekaterih članov solkanskega župnijskega mešanega pevskega zbora.

Dogodku smo nazdravili s kozarcem vina, ob tem smo si tudi voščili vesele praznike. V Solkanu že dolga stoletja 26. decembra praznujemo praznik našega zavetnika svetega Štefana in navada je, da za ta dan solkanski župnik povabi k somaševanju kakega duhovnika iz bližnjih župnij. Naš župnik, Jožko Bric, je letos v goste povabil duhovnika Bogdana Vidmarja, škofovega vikarja iz novogoriške župnije Kristusa Odrašenika, zato smo k dvigu zastave povabili tudi njega. Bogdan Vidmar je blagoslovil zastavo, vse prisotne in njihove družine ter vzpetino Čahline. Poleg Bogdana smo k dvigu zastave povabili tudi veterana vojne za Slovenijo, praporščaka Mirana Ribolico, ki je bil ob dogodku vidno ganjen. Povedal je, da je bil že na več podobnih dogodkih, a da takšnega vzdušja še ni doživel. Bilo je prijetno druženje. Mislim, da smo vsi začutili neko posebno slovesno vzdušje, domačnost, spontanost, pripadnost solkanski skupnosti. Že sam kraj je poseben, je sredi gozda, a hkrati se dviga nad starodavnim jedrom kraja. Nekaj pred 10. uro smo se odpravili zopet proti Trgu Jožeta Plenčiča. Od tam so se eni vrnili na svoje domove, drugi pa smo se odpravili k sveti maši praznovati god zavetnika sv. Štefana, čigar patroninij obstoja že, od kar je nastala solkanska srednjeveška pražupnija (nastala do konca 10. stoletja). Kot je navada, smo po maši imeli pred cerkvijo praznovanje. Pridne gospodinje so pripravile raznovrstne kulinarične dobrote, Damjan Gorjan pa je postregel s kuhanim vinom.

Zastavo smo razobesili tudi na kulturni praznik, 8. februarja. Namera-

vamo jo razobešati tudi naprej, najprej 7. aprila, ko praznujemo »dan slovenske zastave« v spomin na 7. april 1848, ko je slovenska trobojnica prvič zaplapolala na stavbi gostilne Zlata zvezda na današnji Wolfovi ulici 8 v Ljubljani. Tam jo je s somišljeniki izobesil slovenski študent prava in domoljub Lovro Toman. Dejanje je bilo odgovor na izobešanje nemške zastave na stolpu ljubljanskega gradu s strani nemških pripadnikov Narodne garde. S tem so slovenski študentje pokazali, da sta mesto Ljubljana in dežela Kranjska slovenski. Lovro Toman se je kasneje poročil s slovensko pisateljico, pesnico in skladateljico, Josipino Turnograjsko (Josipino Urbančič). Ti ljudje so v tistih časih le sanjali o slovenski državi. Močna sta bila nemški pritisk, na Goriškem in Tržaškem pa italijanski. Nam ni

treba sanjati, mi državo imamo. Včasih smo do nje brezbrizni, kot da je samoumevno, da je, a ni tako, mnogi narodi tudi v Evropi še danes nimajo svojih držav. Včasih smo nanjo jezni, se nam zdi mačehovska, a kot so že pred menoj podobno zapisali nekateri domoljubi, režimi se menjajo, menjajo se vlade, a domovina ostaja ena in njena vrednost je nad vsakodnevnimi političnimi in ekonomskimi interesi posameznih struj.

Domovina je naš dom. Zato je prav, da se je spomnimo tudi tako, da na svojih domovih ob praznikih razobešamo slovensko zastavo. Zastavo na Čahlnah bomo razobešali samo za to predpisane praznike, tudi zaradi tega, ker so jo neznanci v preteklosti že poškodovali.

Jernej Vidmar Bašin

Novi Svet Krajevne skupnosti Solkan

Člani KS Solkan za obdobje 2022–2026, spodaj od leve sedijo: Boštjan Koršič, David Podgornik (podpredsednik), Ksenija Brumat (predsednica), Branko Belingar (podpredsednik), Emil Bašin; zgoraj od leve stojijo: Jernej Vidmar Bašin, Andrejka Prijon, Vidojka Harej, Dejan Makarovič, Tomaž Černe

Ksenija Brumat – predsednica KS Solkan, komisija za investicije

Več kot 35 let sem že zaposlena v gospodarstvu, na začetku kariere v podjetjih v Ljubljani, kasneje kot vodja projektov v lastnem podjetju v Solkanu. Kot ekonomistka in specialistka menedžmenta sem se vsak dan srečevala z novimi izzivi, kjer je bilo potrebno uskladiti in poglobiti razna znanja in veščine za uresničitev zastavljenih ciljev. Želim, da krajevna skupnost postane dostopna vsem krajanom in ponudi možnost sodelovanja in predstavitev zainteresiranih podjetnikov, kulturnih in športnih društev in vsem posameznikom, ki želijo prispevati k razvoju kraja in širšega okolja.

Vidojka Harej – komisija za prireditve

Kot profesorica francoskega in angleškega jezika sem najprej delala v zunanji trgovini, nato pa v šolstvu. Sedaj sem že dobro desetletje upokojena. Veliko se ukvarjam s prostovoljnimi delom. Pri ljudeh cenim poštenost, delavnost, empatijo, odprtost in strpnost. Rada imam kulturo in umetnost. S člani komisije nameravamo obogatiti kulturno dejavnost v Solkanu ter s tem prispevati k ohranjanju tradicije in ponudbi kraja.

Andrejka Prijon – komisija za socialno in zdravstvo

Izšolala sem se za delo v šolstvu, vendar se je moja delovna pot hitro zasukala v podjetništvo, kjer sem pridobila izkušnje iz organizacije procesov, vodenja skupin računovodstva in komercialne. Zadnja leta delam na področju javnega zdravstva. Osebnostno in profesionalno zagovarjam kakovost, operativno učinkovite in močne javne službe, predvsem šolstvo in zdravstvo,

saj delujejo kot korektor socialnim neenakostim. Prizadevala si bom za razvijanje občutka krajevne pripadnosti med Solkanci, za medgeneracijsko povezanost in solidarnost, ustvarjanje pogojev za podjetniško razvojno iniciativo ter umeščanje in posredovanje znanja za napredek v kraj.

Jernej Vidmar Bašin – komisija za naravno in kulturno dediščino

Otroštvo sem preživel v Solkanu, od koder že dolge generacije izhajajo moji predniki po mamini strani. Zelo lepe spomine imam na sošolce, prijatelje iz časa šolanja na solkanski osnovni šoli. Vedno sem rad poslušal zgodbe o starem Solkanu. Rad sem bral zgodovinske knjige in prav zato sem po gimnaziji odšel na študij zgodovine v Ljubljano. Kasneje sem končal tudi podiplomski magistrski študij, leta 2016 pa sem doktoriral. Kraju bomo skušali dati nove vsebine, od katerih bodo imeli koristi prebivalci vseh generacij.

Tomaž Černe – komisija za komunalne zadeve

Zaposlen sem bil v storitvenih dejavnostih trgovine, igralništva in turizma, kjer sem zasedal delovna mesta od začetnika do direktorja. Zdaj sem upokojen. Delo v svetu KS vidim kot nadaljevanje začetege v prejšnjem mandatnem obdobju. Želim pa, da se v delo vključi čim več mladih, ki nam bodo povedali, kakšen Solkan si želijo v prihodnosti.

Dejan Makarovič – komisija za urbanizem

Od rane mladosti sem živel v Novi Gorici, kjer sem obiskoval Osnovno šolo Milojke Strukelj. Pred tem pa vrtec v Solkanu. V Solkanu sem obiskoval tudi glasbeno šolo. Po končani

gimnaziji sem v Ljubljani študiral gradbeništvo na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo. Po diplomini in odsluženju vojski sem bil dvajset let zaposlen na SGP Gorica, nato pa še dvajset let do upokojitve na Inšpektoratu RS za okolje in prostor kot gradbeni inšpektor. V Solkan sem se z družino preselil pred več kot petindesetimi leti. Ves čas me v življenju spremlja ljubezen do slikarstva, glazbe in športa. Zlasti košarko igram že več kot petdeset let in upam, da sedanje košarkarske copate niso zadnje. Pri delu za KS Solkan nameravam v tem mandatu uporabiti vse poklicne in delovne izkušnje.

Branko Belingar – komisija za upravljanje pokopališča

V Svetu KS sem imenovan za podpredsednika in zadolžen za vodenje komisije za upravljanje pokopališča. Kot vsa leta se bom trudil, da bom delal v dobrobit Solkana in skrbel za stike z zamejci iz Štmavra in rajona Placuta.

Emil Bašin – komisija za ekologijo

Elektrika in vse, kar je povezano z njo, je zame večni izziv. Kot elektrotehnik sem zaposlen v elektroenergetskem podjetju kot vodja skupine za vzdrževanje elektroenergetskih objektov in naprav. Na področju ekologije se bom zavzemal za zmanjševanje in odpravo škodljivih vplivov že znanih in morebitnih novih onesnaževalcev našega lokalnega okolja z ozaveščanjem krajanov o zmanjšanju lastnega negativnega vpliva na okolje. Delovanje bom usmeril v spoznanje o soodvisnosti nas krajanov z naravo. Le spoštovanje okolja, v katerem živimo, bo pripomoglo k boljšemu in kakovostnejšemu bivanju vseh.

David Podgornik – komisija za javno infrastrukturo

Imam visokošolsko izobrazbo tehnične smeri, ves čas pa delam v komercialni in marketingu, nekaj let sem delal v tujini. Prizadeval si bom, da z mrtve točke premaknemo projekte, ki že vrsto let čakajo na izvedbo/uresničitev. Žal smo v Solkanu pri tem soodvisni od planov MONG.

Želim si, da bi v raznih odborih KS Solkan sodelovalo več mladih, ki jih vabim, da se nam pridružijo.

Kdor želi sodelovati, naj prosim piše na: kssolkan@siol.net

Boštjan Koršič – komisija za Športni center Žogica

Z ženo in tremi sinovi živim in delam na stari domači kmetiji v Solkanu, kjer se ukvarjamo z vinogradništvom in pridelavo avtohtonega solkanskega radiča. Pri nas dela nikoli ne zmanjka, vedno ga je več, kot imamo časa. Tako je bilo že od mojega otroštva in prav to me je izoblikovalo. Lahko rečem, da se samostojno lotim skoraj vsakega dela, sem pa tudi družaben in rad priskočim na pomoč. Sem oseba dejanj in veliko bolje se najdem s konkretnimi nalogami kot pa z besedami. Kot član Sveta KS si bom prizadeval, da Solkan ne bo samo spalno naselje Nove Gorice, ampak bo kraj, ki bo živel in rasel na temeljih tradicije in krilih prihodnosti, z zagotavljanjem objektov za skupne potrebe Solkancev in oblikovanjem vsebin, ki bodo zanimive tako za domačine, kot tudi za obiskovalce in turiste. Športni turizem, ki gre v smeri butičnega turizma, bi lahko postal prihodnost našega kraja.

Pusti peti moj'ga slavca, kakor sem mu grlo ustvaril

Z naslovnimi stih iz Prešernove pesmi *Orglar* je dr. Tanja Badalič spregovorila o svobodi pesniškega ustvarjanja, o tem, kako se ne more in ne sme poezije usmerjati z navodili, zahtevami ali predpisi. Prešernovo metaforo o slavcu in njegovem petju je predstavila v luči človekovega odnosa do narave in živali.

»Najbrž vam je znano, da beseda kultura izhaja iz latinske besede *colere*, kar pomeni gojiti, vzgajati. Beseda kultura zajema različne oblike človeške dejavnosti in ustvarjanja: od umetnosti, znanosti, običajev ... pa vse do obnašanja in vrednot. Kultura je lahko materialna ali duhovna. Določeno kulturo lahko gojimo tudi na polju – kulturne so lahko namreč tudi rastline – tiste, ki jih je človek udomačil. Obstaja tudi srčna kultura.

Nekateri ljudje trdijo, da je kultura tisto, kar nas loči od živali. In vendar vse več raziskav in dokazov kaže, da imajo tudi živali svojo kulturo – lahko ustvarjajo umetelna bivališča in druge stvaritve, ki imajo umetniško vrednost, imajo tudi svoje nesnovne, morda celo duhovne kulturne vzorce.

Če se osredotočimo zgolj na kreativno raven človekove kulture, ki ji rečemo umetnost, vse kaže, da je bila narava, pravzaprav žival, prvi človekov motiv upodobitve v umetnosti. Spomnimo se na primer jamskih poslikav. Sprva so bili ti motivi realistični, kasneje pa jim je človek začel pripisovati takšne in drugačne simbolične ali druge prenesene pomene.

Živali in rastline so postale metafora, kar pomeni, da jih je človek začel vrednotiti kot predmete glede na njihovo uporabnost. Volk v *Rdeči kapi* je postal metafora za nevarnosti, predvsem moške, ki prežijo na mlada dekleta; rdeča vrtnica je postala metafora za strastno ljubezen. Pri Prešernu najdemo številne metafore iz živalskega in rastlinskega sveta: npr. *goljivo kačo; hrast, ki vihar ga trešne ...*

Popredmetenje narave v umetnosti je bržkone potekalo z roko v roki s popredmetenjem narave v vsakdanjem življenju. Od narave smo se postopoma, a vztrajno oddaljili na vseh ravneh kulture, predvsem tiste srčne. V luči ekoloških katastrof in t. i. šestega množičnega izumiranja živali ter rastlin, katerim smo priča, si upam trditi, da ima kultura posameznika ali posameznice izjemno moč, ki lahko spreminja svet na bolje.

Že v preteklih stoletjih so tenkočutni umetniki in umetnice v svoja dela

vključevali vizionarske podobe propadajočega sveta. Nekateri so nam črno na belem ponudili celo rešitve. Francoski pisatelj Voltaire v zaključku svojega *Kandida* iz 18. stoletja zapiše znameniti stavek »Il faut cultiver son jardin«. Metaforično obarvan stavek bi v dobesednem prevodu zvenel »Trebajo je kultivirati/gojiti svoj vrt«. V našem času ga moramo tako tudi razumeti – dobesedno.

V 19. stoletju se je pojavljajo vse več avtorjev in avtoric, ki so v svojih literarnih delih vračali naravi glas in tako pri bralstvu spodbujali občutek odgovornosti do okolja. S tem so se začeli prvi literarni zametki ekološke zavesti. V slovenski literaturi zasledimo podobne zametke na primer že pri Jurčiču.

Pri kritičnem pisanju o našem odnosu do živali je treba omeniti tudi zbirko črtic *Iz tujega življenja* Ivana Cankarja in zbirko črtic *Slepi slavčki* briškega pisatelja Karla Široka.

Med avtorje, ki si prizadevajo z različnih vidikov pokazati na neustreznost naravnosti naše kulture in tradicije, ki se kaže predvsem v človekovi neodgovornosti do naravnega okolja in živali, sodi tudi Matej Bor. Ta se dotakne ekološke problematike in odnosa do živali v ciklu pesmi *Atomski vek* in noveli *Jonko*. Drevesa Mateja Bora bežijo iz atomskega veka – drevesa čutijo, da atomski vek ne prinaša nič dobrega; za njimi bodo šle ptice in samo vprašanje časa je, kdaj bo atomski vek zapustila vsa narava. Drevesa ne poslušajo popotnika, ki jih prosi, naj ostanejo: bežijo naprej. Človeku ne zaupajo več, saj je prodal svoje srce. V ciklu se pojavi tudi lik kanarčka, ki ga želi popotnik kupiti, vendar mu kanarček odvrne: »Kaj boš z menoj zdaj, ko nimaš srca?« Tudi pes, ki ga želi popotnik kupiti, ve, da ga bo popotnik brez srca gotovo pretepal. Rešitev, ki se v vseh omenjenih delih nakaže, je kultura srca.

Če se vrnemo k Prešernovemu Stvarniku, ki orglarja posvari z besedami »Pusti peti moj'ga slavca, kakor sem mu grlo ustvaril«, lahko te besede razumemo v povsem novi luči: v luči spoštovanja sobitij – živali in rastlin, v luči sobivanja.«

Miran Brumat je nanizal zgodbo skulpture iz orehovega debla, ki je dopolnjevala del scene. Oreh je zrastel pri Palaču, po več kot stoletni rasti se je osušil in bil posekan. Miran je iz debla ustvaril nadvse zanimivo skulpturo, ki sicer domuje v Mizarskem muzeju, a bi lahko imela imenitno mesto v novi dvorani, ki jo kraj pričakuje v doglednem času. (O usodi oreha obširneje poroča Miran v svojem članku.)

Med slavnostno besedo in poezijo, ki jo je interpretirala Tanja Badalič (zaupala nam je tudi, da ima korenine v Solkanu) je odzvanjala pesem *Ženskega pevskega zbora Soča* KD Slavec Solkan, ki se je 1. septembra

2022 preimenoval iz MePZ Slavec. Po besedah Olge Srebrnič, predsednice Kulturnega društva, je zbor neprekinjeno deloval celih 42 let in je svoj visoki jubilej zaključil s slavnostnim koncertom v Kulturnem domu Nova Gorica. Zbor se je z dopolnjeno 20-člansko zasedbo v Solkanu prvič predstavil prav na Prešernov dan 2023. Pod taktirko Mirana Rustja so zveneale skladbe dveh domačih avtorjev in treh ljudskih pesmi, med njimi stalnica *Pojdem v Rute*. Večer je popestril *Kvartet flavt 4F* z uvodno slovensko himno in tremi skladbami slovenskih glasbenikov. Pester celove-

černi program je zaključila Vokalno-instrumentalna skupina *Kitara za dušo* s štirimi pesmimi, med njimi Prešernova in dodatno Avsenikovo skladbo *Slovenija, od kod lepote tvoje*.

Program je s svojstveno besedo povezovala nepogrešljiva gospa Vesna Bašin, ki ji novih zamisli nikoli ne zmanjka.

Posebna zahvala za organizacijo gre neumorni Olgi Srebrnič, ki je uspešno zbrati posameznike in skupine in tako omogočila bogat večer obiskovalcem, ki so dvorano ob nekdanji karavli napolnili do zadnjega kotička.

Katarina Vuga

DOMINO SISTEMI Računalniške storitve d.o.o.
Klementa Juga 7, 5250 Solkan

Tel: 05/ 33 33 670, e-mail: info@domino-sistemi.si

Računalniška oprema in storitve po vaši meri:

- ✓ Prodaja in servis računalnikov in druge opreme najboljših blagovnih znamk (HP, Lenovo, Dell, Asus...)
- ✓ Strežniki za mala in srednja podjetja
- ✓ Licenčna programska oprema (Microsoft, Autodesk, Adobe ...)
- ✓ Vzdrževanje IT omrežja in sistemov
- ✓ Protivirusne rešitve, požarne pregrade
- ✓ Izdelava varnostnih kopij podatkov
- ✓ Reševanje izgubljenih podatkov z okvarjenih diskov
- ✓ Delo na daljavo

Ob Bevkovem grobu

Na lep sončen, čeprav vetroven dan se je 8. februarja zbralo ob grobu slovenskega Čedermaca kar nekaj Govoričarjev, in to trinajstič zapored. Po polaganju cvetja na grob je stekla beseda o Prešernovi korespondenci, kot je zabeležena v zbirki *Delo Franceta Prešerna* iz leta 1959. Pesnik si je dopisoval z Matijem Čopom, Miho Kastelcem, Stankom Vrazom, Antonom Auerspergom, Janezom Bleiweisom in Jožefom Blaznikom. Vsa pisma so v nemškem jeziku, v slovenščini sta le dve: Prvo je znano pismo staršem malega travna leta 1924, v katerem sporoča, da se odpoveduje teologiji. Leta 1933 pa odgovarja češkemu pesniku Francetu Ladislavu Čelakovskemu, kateremu je poslal nekaj svojih pesmi v pregled. Ker je pismo v češčini, mu tudi Prešeren odgovarja v slovenščini.

*Blagorajeni Gospod,
dragi perjatelj!*

Vaše pismo in njegova perložba me je tolkaj bolj razveselilo; ker ne bi bil nikoli mislil, da bodo moje pesmice, katerim je tukaj tolkaj nasprotnikov ostalo, med Čehi tako gorkiga zagovarjovca najdle. Vem scer, de hvala, ki ste me z njo tako bogato ob-

darovali, ni zaslužena, vunder nam ni bla perjatlam slovenske literature zato neperjetna, ker nam je porok vaše ljubezni do našega rodu, in nima drugjga namena, kot nam pevce izbuditi, kateri bi jim zaslužiti vtegnili, zares je treba dramilov mojim Kranjcam.

V čertih bukvah bučelice bote vidili, de se število naših tovaršov manjša, in da tih nekaj, kar nas je ostalo, smo pešati začeli.

Poezija je do zdaj per nas večidel neobdelana ledina, z prozo se sami duhovni okvarjajo. Od mojiga in drugih pisarjev počenjanja Vam to vem povedati: Jest imam že davno eno novelo osnovano, pa si časa ne vzajem, da bi jo zapisal... (Op: Te zamisli je pesnik leta 1935 prelil v veličastno epsko pesnitev Krst pri Savici.)

Nadalje pesnik govori o Kastelcu, ki namerava obelodaniti Vodnikove pesmi, pa tudi Linhartovi komediji bi zaslužili pozornost. Omenja pa tudi Kopitarja, ki mu je bil trn v peti in pismu dodaja zabavljivi sonet *Apel in čevljar*. Pismo sklene z besedami:

Vaš špoštovavec in perjatelj dr. France Prešern

V Ljubljani, 14 dan Brezna 1833

Prisluhnili smo eni od redkih Bevkovih pesmi iz zbirke *Pesmi, 1921*:

Prvi hip ljubezni

*Šla sva skoz senco božjih perutnic,
čarovnik sem te v trajnem ognju vnel;
okusil sem opojnost tvojih lic
in tvoj objem; tvoj glas je zaihtel.
Prežal je najini duši daljen klic
Iz dna globin, kjer ni poti nazaj
In kjer sužnja sva na vekomaj.*

Dr. Vasja Klavora se spominja, da je kot srednješolec tolminskega učiteljskega leta 1959 spremljal odkritje Gregorčičevega spomenika v Kobaridu,

kjer ga je posebej prevzela beseda slavnostnega govornika Franceta Bevka. Marilka Koršič iz zamejstva pa je povedala, da se je njena mama večkrat srečala z Bevkom.

Pisatelj France Bevk je bil član mednarodnega PEN kluba, ki ga je ščitil, tako da je lahko objavljati tudi v slovenščini.

Druženje se je zaključilo v hotelu Sabotin, kjer se je nadaljeval živahen klepet o kulturi na različnih mestih.

Katarina Vuga

Literarna nagrada Mladike avtorici iz Solkana

Na 51. literarnem natečaju Mladike v Trstu je drugo nagrado prejela zgodba *Časovne sledi* avtorice Darinke Kozinc iz Solkana.

Člani komisije literarnega natečaja Mladike, ki so jo sestavljali: pisateljica Evelina Umek, pisateljica in literarna zgodovinarica Vilma Purič, urednica knjižnega programa Mladike Nadia Roncelli in glavni urednik Marij Maver, so zapisali naslednjo utemeljitev: Pisateljica občutljivo obravnava temo iz časa druge svetovne vojne. V ospredju sta družinski spomin in odpuščanje, ki je edini temelj, na katerem velja graditi sedanost in medcloveške odnose. Kozinčeva k obravnavani vsebini pristopa spoštljivo in s prepričljivim peresom.

Nagrade so bile podeljena v Trstu ob slovenskem kulturnem prazniku.

Čestitke nagrajenki!

Uredništvo

Večer z aleksandrinkami v vili Ruska dača*

Krajanka Solkana Darinka Kozinc je kot dobitnica nagrade mira, ki jo podeljuje ženski odbor pri PEN, sodelovala na prireditvi Večer z aleksandrinkami, ki ga je organiziral PEN in Kulturno društvo Ruska dača.

V večeru se je odvil pogovor, ki ga je pred polno dvorano spretno vodila Tanja Tuma, predsednica Pen, z mag. Darinko Kozinc, pisateljico in predsednico Društva za ohranjanje kul-

turne dediščine aleksandrink, ter dr. Katjo Mihurko Poniž, redno profesorico Univerze v Novi Gorici – Fakultete za humanistiko. V pogovoru je Darinka Kozinc osvetlila svoje literarno delo s področja aleksandrink in spregovorila o samem pojavu aleksandrinstva, pozitivnih in negativnih straneh, ki jih je imela dolgoletna odsotnost mladih žena in deklet od doma in družine. Obenem je orisala njihov osebni in kulturni razvoj, ki so ga doživele ob srečanju z visoko družbo tistega časa, pa tudi o prvi ženski emancipaciji, saj so ženske s svojim denarjem vzdrževale družine doma. Brez njihovega zaslužka bi Vipavska dolina imela danes precej spremenjeno podobo.

Za glasbeni vložek, ki je ganil prisotne, sta poskrbela tenorist Domen Kozinc, član Klape Semikanta iz Istre in na kitari Jurij Mušič, študent Akademije za glasbo v Ljubljani.

Vsebinsko bogat in zanimiv večer se je zaključil ob pokušini sladkih dobrot, ki so jih po receptih svojih *non* aleksandrink pripravile njihove potomke.

Uredništvo

* Gre za ruski tip hiše, edinstven v našem prostoru. Na zunaj je njena drugačnost najbolj opazna z lesenimi ganki, ki jo obdajajo po vseh štirih straneh. V Zgornjih Gameljnah je vila Ruska dača razglašena za kulturni spomenik.

Cvetličarna Anita

Cesta IX. korpusa 86, Solkan

t: 05 300 50 70

e: cvetlicarnaanita@gmail.com

Po daljši odsotnosti
z veseljem spet z vami

Utrip kraja

Izmenjava semen in pridelkov na KS Solkan

GOiniciativa svoboDA*, skupina Samooskrba, je 22. decembra 2022 izvedla dogodek Izmenjava semen in domačih pridelkov.

V prostorih Krajevne skupnosti Solkan, ki nam je odstopila prostor, Brumat d.o.o. ter Marko Mudri s. p. pa sta darovala za pogostitev – vsem se iskreno zahvaljujemo, so bila ponujena v izmenjavo predvsem semena, manj je bilo sadik cvetja in pridelkov. Datum dogodka ni naključen.

Prav je, da si seme priskrbimo dovolj zgodaj. Kmetovalci, ki delujejo po biodinamičnem načinu, od 24. decembra do 6. januarja semena zakopljejo v zemljo, ker naj bi v tem času prejela dodatno moč.

Uvodoma je bil na kratko predstavljen način izboljšanja moči semenom, kot so ga poznali staroverci v Posočju.

To moč je, po izročilu, ki ga je zapisal Pavel Medvešček, imela zelena

kačja glava, obkrožena s 4 jajci. Povedano je bilo, kako so se naši predniki v tem koncu skromno prehranjevali le s tistim, kar so si sami pridelali. Največ so pridelali ajde in boba. Za primer hujšega pomanjkanja je mogla biti v kašči vedno vreča boba. Kupovali so le sol.

Na dogodku je bila vzpostavljena knjiga povpraševanja, v kateri so trenutno zapisana 3: sadika luiže (citranske verbene), sadike orehov in lešnikov ter seme stare sorte fižola. Kdor je te sadike ali seme pripravljen izmenjati ali odstopiti, naj vzpostavi stik preko: iniciativa.svoboda-samooskrba@protonmail.com ali tlesmo@protonmail.com

Potreba po izmenjavi je živa, vendar se še vedno premalo ljudi zaveda pomembnosti samooskrbe.

Ta je možna le, če se bomo odločno uprli pritisku tujih korporacij, ki nam skozi EU zakonodajo vsiljujejo

gensko spremenjena semena in pridelke, nove, našemu okolju prej nepoznane omejitve pri vzreji živali, in na sploh nerazumno birokratizirajo kmetijstvo.

Če se osredotočimo le na gensko spremenjena semena – težava s temi semeni je, da jih ne poznamo, ne vemo za pogoje, v katerih najbolje obrodijo, ne poznamo vpliva na okolje, predvsem v smislu uničevanja starih sort s križanjem in vpliva na živalstvo ter človeka, ne vemo, kako in na katere škodljivce so odporna, in končno, tako seme je tako obdelano, da rodi samo enkrat, izboljšanje rodnosti pridelka iz takih semen pa je možno le s kemikalijami, ki jih prodajajo taiste korporacije (sic!).

Zato je tako pomembno, da ohranimo semena starih sort pridelkov. Mi smo tisti, ki moramo biti budni.

Osti jarej vsem in naj vam obilno obrodi v 2023!

Iris Pahor

*Gibanje GOiniciativa svoboDA ni povezano s politično stranko Gibanje Svoboda, obstajalo je že veliko pred ustanovitvijo slednje.

Tek z Burjo, 7. do 8. januar

Tek z Burjo (Corsa della Bora), že osma izvedba, je koncept različnih vrst tekem (13, 21, 32, 42, 57, 80 in 164 km), ki lahko zadovoljijo potrebe prav vsakega tekača: od tistih, ki imajo radi cestne tekme in se želijo dokazati na hitri in skoraj cestni trasi, do tistih, ki imajo radi zahteven teren z veliko tehničnimi odseki. Na vseh razdaljah je tekmovalo več kot 2500 tekačev iz več kot 40 držav s celega sveta.

Najdaljša kraljevska preizkušnja z imenom **Soča Ultra** je startala na Trgu Evrope v Novi Gorici. Na 164 km dolgo pot se je podalo 147 tekačev in s spodbudnimi besedami je na startu tekačem srečo zaželel tudi župan Nove Gorice, g. Samo Turel. Tekače je na startu pozdravila tudi ga. Erika Lojk, direktorica **Turizem Nova Gorica in Vipavska dolina**, ki je bila z ekipo v pripravi na dogodek v veliko podporo.

S Trga Evrope so se tekači podali proti Sabotinu, se spustili preko mosta čez Sočo v Solkan, kjer jim je **KS Solkan** v svojih prostorih nudila okrepčevalno postajo. Nadaljevali so

proti Sveti Gori, Škabrijelu, skozi kaverne in jarke iz prve svetovne vojne. Preko Panovca in s Sv. Ota so se tekači podali v Renče, kjer so se okrepčali v okrepčevalnici gasilskega društva Renče, od tu pa nadaljevali na Cerje. Tu je tekače v stavbi Pomnika miru na Cerju prijazno sprejela ekipa **Turizma Miren-Kostanjevica**, za okrepčilo pa so poskrbeli člani gasilskega društva Miren-Kostanjevica. Sledila je pot skozi jamo Pečinka ter naprej po Krasu skozi Temnico, Komen in preko Volčjega Grada, kjer so jih v okrepčevalnici pričakali člani društva Debela Griža. Pot jih je vodila naprej do Sgonika v sosednji Italiji ter preko Lipice, Kokoši, Kastelca, doline Glinščice vse do ciljne črte v Portopicolo v Italiji. Trasa je v veliki meri sledila pohodniški **Poti miru**. Tekači vseh narodnosti so se po poteh, ki so nekoč ločevale in

Zmagovalec v Solkanu

danes združujejo, vračali v preteklost in sedanost, doživeli vse lepote Goriške in Krasa ter Tržaškega zaliva.

Najhitreje je v cilj prišel Petter Restorp iz Švedske, s časom 19 ur in 57 minut. Sledila sta mu Marco Gubert iz Italije in Marcus Schieder iz Avstrije.

Pri ženskah je bila najhitrejša tekmovalka iz Irana, Mahya Karbalaii, s časom 25 ur in 3 minute, pred dvema slovenskima tekmovalkama, Klaro Bajec in Evo Urbanc.

Seveda pa so vsi tekmovalci, ki so premagali to kraljevsko razdaljo, zmagovalci.

Hvala KS Solkan za gostoljubje.

Renato Lešnik

Utrip kraja

RIRDS v preteklem letu

V preteklem letu je, po dvehletnem obdobju omejitev zaradi pandemije covid-19, Rezbarsko, intarzijsko in restavratsko društvo Solkan oživilo svoje delovanje. Ob rednih delavnicah so člani razstavljali v Centru tehniške dediščine v Lokovcu in na skupni razstavi z društvom Detel v Zgornji Kungoti. Na samostojnih razstavah se je v Vipavskem križu predstavila Mara Marinič in v prostorih TIC-a v Vipavi Marjan Polanc.

V juniju smo v zgornjem nadstropju Mizarskega muzeja na Soški cesti 31, v sodelovanju z Goriškim muzejem in etnologom Rokom Bavčarjem, odprli dve stalni razstavi.

Hiša solkanskega mizarja prikazuje tipično opremo solkanske hiše, s pohištvo, ki je delo solkanskih mizarjev. **Titov kabinet** pa je sestavljen iz dvojnikov pohištva, ki so ga solkanski mizarji izdelali za kabinet takratnega predsednika države Tita.

V delu zgornjega nadstropja je nastal **nov multimedijški prostor**, namenjen zgodovini mizarstva, poznavanju lesa in mizarjskih tehnik. Ta del je, s sredstvi iz participativnega računa,

pridobljenimi na razpisu MONG, v sodelovanju s Srednjo lesarsko in gradbeno šolo Nova Gorica ter s finančno pomočjo Krajevne skupnosti Solkan pripravil **Miran Brumat**. Za odlično delo pri približevanju obstoječih in novih vsebin vsem generacijam je prejel **Priznanje društva RIRDS**.

Vse zbirke so dobile novi uradni naziv **Mizarski muzej**. Vabimo vse, da ga obiščete.

V septembru smo obiskali slikarja Eneja Gala v Branici.

Eneja, diplomanta Akademije za likovno umetnost v Benetkah, je predsednik društva, Jožko Markič, pred leti prosil za pomoč pri likovnem oblikovanju publikacije *Živel je tod mizarjev rod*.

Enejevo oblikovanje je poželo navdušenje vseh, ki so publikacijo videli. Sodelovanje se je nadaljevalo tudi pri izdani **Zborniku ob dvajsetletnici delovanja društva**.

Tokrat se Eneju zahvaljujemo, da nam je odprl vrata ateljeja, pokazal svoja dela, tudi tista v nastajanju. Videli smo orodja in materiale, ki jih uporablja. Razkril je nekaj skrivnosti pri pravi materialov.

Razložil je, kako umetnina nastaja najprej v njem in kaj želi z njo povedati.

Za svoje vizije poleg slikarskih in kiparskih tehnik uporablja znanje keramike, lutkarske tehnike in znanje kinetike. Njegova dela so polna dinamike in gibanja. Tako poln energije je tudi on. Prijazen in odprt je med obiskom neumorno odgovarjal na naših tisoč vprašanj.

V letu 2023 nadaljujemo z delavnicami, s sodelovanjem z drugimi društvi in ustanovami, prijavi na razpise, strokovnimi ekskurzijami, s sodelovanjem na razstavah in z neformalnim druženjem članov.

Več sodelovanja bomo namenili čezmejnimi razstavami in druženjem. Aktivni smo na facebook-u.

Žal smo se v letošnjem februarju morali posloviti od Franca Jerončiča, našega dolgoletnega člana, ki je preminil v svojem stotem letu.

Spominjali se bomo njegove skromnosti, vztrajnosti, delavnosti in njegovih pravic, polnih zgodovine, življenjskih resnic in humorja.

Mira Bevc

Miran Brumat, prejemnik priznanja društva RIRDS za odlično delo pri približevanju obstoječih in novih vsebin vsem generacijam.

Zbornik ob dvajseti obletnici delovanja društva RIRDS

Rezbarsko, intarzijsko in restavratsko društvo Solkan je v zadnjih letih eno izmed najbolj aktivnih društev v Solkanu. Ob dvajsetletnici delovanja so člani društva pripravili in izdali zbornik, ki prikazuje njihovo delo v preteklih desetih letih, ko so bili daleč najbolj aktivni. Zbornik so predstavili javnosti na prireditvi v prostorih Mizarskega muzeja v Solkanu, 5. oktobra 2022. Ob tej priložnosti je prisotne nagovoril predsednik društva Jožko Markič in jim približal delo društva. Pohvalo društvu je v imenu Mestne občine Nova Gorica izrekel župan, dr. Klemen Miklavič, v imenu Krajevne skupnosti Solkan pa Branko Belingar. Glasbeni del so na prireditvi prispevale članice skupine *Kitare za dušo* iz Kulturnega društva Slavec Solkan. Vodenje prireditve je kot vedno,

s svojimi izbranimi besedami in teksti, odlično povezovala Vesna Bašin. Ob zaključku je Jožko Markič prisotne povabil na ogled nove stalne postavitve Mizarskega muzeja in razstave izdelkov članov društva v prostorih muzeja, kjer je bil na razpolago tudi zbornik.

V zborniku so predstavljene dejavnosti društva, ki obsegajo delavnice rezbarstva, intarzijske in pirografije, razstave izdelkov članov društva, predavanja, tečaje in seminarje, strokovne ekskurzije in obiske delavnic članov društva ter posameznih umetnikov in ustvarjalcev, sodelovanje z drugimi društvi, ustanovami in organizacijami doma in v zamejstvu.

Najodmevnejši in za Solkan pomembni so bili projekti, ki so jih izpeljali v društvu v zadnjih desetih letih. Med njimi so: ureditev Stare solkanske mizarjske delavnice z muzejsko zbirko orodja opreme in naprav, postavitve spominskih obeležij na hišah v Solkanu, kjer so bile nekoč mizarjske delavnice, izdaja obsežne knjige o solkanskih mizarjih in mizarstvu z naslovom *Živel je tod mizarjev rod* ter ureditev Mizarskega muzeja v Solkanu, na Soški cesti 31. Z novo postavitvijo in uporabo modernih multimedijških tehnologij je muzej postal še bolj zanimiv za obiskovalce in privlačen tudi za mlade.

Marjan Polanc, besedilo in

Utrip kraja

Društva s sedežem v Solkanu

V Solkanu ima svoj sedež kar 30 društev, ki opravljajo različne dejavnosti. V KS Solkan si jih želimo boljše spoznati in z njimi sodelovati, zato smo jih 14. februarja povabili na srečanje, ki so se ga je udeležili predstavniki 13 društev. Predsednica sveta KS Solkan, Ksenija Brumat, se jim je najprej predstavila. Nato jim je poja-

snila, kaj jim lahko nudimo, kot npr. možnost uporabe naših prostorov, objavljanja člankov v Solkanskem časopisu, obenem pa izrazila željo, da vzpostavimo stik z njimi in jih boljše spoznamo s ciljem možnega sodelovanja.

Vsako društvo je nato predstavilo svojo dejavnost, dosežke, probleme,

vizijo, želje, pobude itd. Med kar obsežnimi predstavitvami smo se seznanili s celo paleto zanimivih dejavnosti, ki jih ta društva opravljajo. Vsi predstavniki so izrazili pripravljenost in željo za povezovanje med seboj kot tudi z nami ter za sodelovanje pri naših aktivnostih na različne načine. Sestavili smo listo z imeni društev, nji-

hovih predstavnikov, ter kontaktov, ki je na razpolago na tajništvu KS Solkan.

Ker menimo, da bodo njihove dejavnosti zanimive tudi za vas, drage krajanke in krajani Solkana, smo jih prosili, da se vam predstavijo v našem časopisu.

Vidojka Harej

KD ženska vokalna skupina Zimzelen

KD Ženska vokalna skupina Zimzelen Nova Gorica ima sedež v Solkanu in jo trenutno sestavlja 22 pevk. Letos je »Zimzelen« vstopil v šesto leto svojega delovanja. V tem času smo nanizali vrsto nastopov. Organizirali smo samostojne koncerte v občinski dvorani v Novi Gorici, v grajskem vrtu v Ozeljanu, v dvorani na Trnovem, na kotalkališču v Solkanu, vse z naslovom: **Pesmi, ki ne smejo v pozabo**. To so uporne pesmi s partizansko vsebino, domoljubne in narodne pesmi, saj je bil »Zimzelen« ustanovljen prav z namenom ohranitve in gojenja le-teh.

V lanskem oktobru smo sodelovale v okviru kulturnega programa na spominski slovesnosti 1. kongresa Slovenske protifašistične ženske zveze, ki je potekala 17. in 18. oktobra 1943 v Dobrničju na Dolenjskem. Naš repertoar partizanskih pesmi je številčno bogat in pester. Zapojejo ob spominskih obeležjih, na proslavah in rade se odzovemo prav vsakemu povabilu na nastop. V Solkanu smo zapele tudi v okviru praznika Krajevne skupnosti.

Posebej smo ponosne, da smo leta 2018 nastopile v preddverju Evropskega parlamenta v Bruslju na povabilo dr. Igorja Šoltesa, sodelovale smo tudi na Festivalu partizanskih pesmi v Ljubljani. Lani smo po prepovedi nastopanja po coroni imele od marca do avgusta kar 10 nastopov. 17. januarja letos pa smo v Strasbourgu v

Evropskem parlamentu, na povabilo evropskega poslanca Matjaža Nemca, zapele na okrogli mizi z naslovom **Pomen vrednot antifašizma v Evropski uniji**.

Ponosne smo in vesele, da je naša slovenska pesem zadonela v EP in je okrogla miza potekala v krogu eminentnih govorcev in gostov. Naš umetniški vodja je Uroš Cej, vsestranski glasbenik, glasbeni pedagog ter liturgični in koncertni organist. Vse pesmi pojemo »a capella«, razen »Vstajenja Primorske«, ki zazveni običajno ob spremljavi našega zborovodje na harmoniki.

Velikokrat po nastopih zapojemo skupaj z našimi poslušalci, ko zraven, za piko na i, še zborovodja raztegne meh svoje harmonike. S tem ustvarimo prijetno vzdušje in se z ljudmi še bolj povežemo.

Čeprav smo po srcu mlade, saj smo polne ustvarjalne energije, so tu neizbežno prisotna leta, ki hitro tečejo, zato bi rade »Zimzelen« pomladile. Vabimo vse, ki jim je všeč naš nabor pesmi, da se nam pridružijo, seveda z določenimi pevskimi izkušnjami že od prej!

Želimo si tudi, da bi v Solkanu še kdaj zapele in bi se Solkanci v večjem številu udeležili prireditve oz. koncertov!

Lea Fabjan,
predsednica KD ŽeVS Zimzelen
Nova Gorica

KD Ženska vokalna skupina Zimzelen Nova Gorica vabi v svoje vrste nove pevke, ki bi želele peti partizanske, domoljubne, narodne in umetne pesmi. Pogoji za včlanitev so vsaj minimalne pevske izkušnje, volja in vztrajnost za delo. Zbor vodi Uroš Cej.

Digitalno usposabljanje za člane DU Solkan

DU Solkan je v sodelovanju s **Fundacijo BiT Planota** v okviru projekta **Prostovoljska mreža (PRO-NET)** za digitalno preobrazbo nevladnih in prostovoljskih organizacij organiziralo za svoje člane delavnice za uporabo osnovnih računalniških programov in pametnega telefona. Glavni cilj projekta PRO-NET, ki ga je razpisalo Ministrstvo za javno upravo Republike Slovenije, je vzpostaviti spletno platformo, ki bo z uporabo

spleta omogočala tesnejše povezovanje med prostovoljskimi organizacijami. Odziv članov je bil velik, še posebej za uporabo pametnih telefonov, saj smo morali prijavitelne razdeliti v dve skupini. Udeleženci so se seznanili s funkcijami in programi pametnih telefonov ter njihovo uporabo. Večina je bila z delavnicami zelo zadovoljna in je izrazila željo, da bi jih ponovili.

Tatjana Bašin

Meritve gleženjskega indeksa za člane DU Solkan

V sodelovanju z zastopnico Zavarovalnice Vzajemna, gospo Alenko Zorn, smo 23. februarja na karavli za svoje člane organizirali meritve gleženjskega indeksa. S preiskavo odkrivajo zožitve ali zapore arterij na nogah. Odziv članov je bil nad pričakovanji, saj smo kmalu zapolnili število razpoložljivih mest.

Predstavnice **Zavarovalnice Vzajemna** so članom najprej predstavile zavarovalniške pakete s poudarkom na zavarovanju **Specialisti**. Večina udeležencev se je vključila tudi v brezplačen program **Varuh zdravja** in tako sode-

lovala v žrebu. Trije srečni izžrebani so za nagrado dobili pohodne palice.

Zdravstveni tehnik je opravil meritve gleženjskega indeksa 34 članom. Vsakemu je izročil izvid izvedene preiskave ter svetoval morebitno potrebno ukrepanje pri osebnem zdravniku.

Kljub manjši zamudi med preiskavami so bili udeleženi člani zadovoljni, saj so naredili nekaj za svoje zdravje. Meritve so bile za naše člane brezplačne. Stroške je pokrila Zavarovalnica Vzajemna, za kar se ji iskreno zahvaljujemo.

Vidojka Harej

Utrip kraja

Kajak klub Soške elektrarne in Kajakaški center Solkan

Naj začnemo predstavitev sezone 2023 s povabilom na bližajoče se **ICF World Slalom Ranking SOLKAN 2023**, prvo tekmovanje, ki ga bomo med 24. in 26. marcem gostili v Kajakaškem centru Solkan. Serija tekmovanj za svetovno lestvico poteka na vseh kontinentih in jih je v vsaki sezoni osemindvajset. Med njimi je etapa v Solkanu že stalnica kot začetek sezone v Evropi, ko se serija seli iz Avstralije, kjer se poletje ravnokar končuje. Letos je na tekmovanje prijavljenih skoraj tristo tekmovalcev iz dvajsetih držav. Naši **Luka Božič, Alja Kozorog, Sara Bellingar, Niko Testen, Nejc Polenčič, Tine Kancler** in **Urban Gajšek** bodo v članski konkurenci skušali na domačem terenu – Soči – zmago najprej preprečiti reprezentančnim kolegom, »antikavčarju« **Petru Kavzerju**, zlatemu z zadnjih olimpijskih iger **Benjaminu Savšku** in svetovni prvakini **Evi Terčelj**; pa tudi vsem članskim reprezentantom iz Italije, Avstrije, Nemčije, Češke ... Za domači klub bosta med člani nastopala tudi »izvožena« Avstrijka s solkanskimi koreninami **Viktoria Wolffhardt** in »uvoženi« madžarski reprezentant **Koppány Racz**. Poleg članov bodo nastopili tudi najbolj obetavni mladinci in mladinke, ki je preveč, da bi vse poimensko naštevati. Ti bodo tekmovanje izkoristili predvsem za nabiranje izkušenj in primerjavo, koliko sekund jim še manjka do tistih, ki zmagujejo na tekmovanjih za svetovni pokal.

Ker za Solkanski časopis zadnji čas nismo pisali, se lahko spomnimo tudi preteklega obdobja. Novo vodstvo krajevne skupnosti nas je prepričalo, da tu res moramo biti zraven, in po kratkem razmisleku smo se lahko le strinjali. Rečemo lahko, da smo epidemijo kovida prestali razmeroma dobro. Vrat Kajakaškega centra Solkan nismo zaprli niti en dan in članski tekmovalci so trenirali tudi v dneh, ko je bilo za večino vprašljivo kakršnokoli premikanje izven izdanih odlokov. Na srečo nam je narava našega športa omogočala neprekinjeno udejstvovanje in delo smo uspeli opraviti skladno s priporočili. Takoj po rahli umiritvi razmer smo po mučnem prepričevanju pristojnih organizirali tudi prvo mednarodno tekmovanje v Sloveniji in prvo mednarodno kajakaško tekmo v Evropi ter oboje izpeljali brez potrjene okužbe. Kasneje smo v letu 2021 z enoletno zamudo pod streho spravili tudi **Evropsko prvenstvo za mladince in mlajše člane v spustu in slalomu**, kjer je v dvanajstih dneh tekmovanj nastopilo preko sedemsto mladih tekmovalcev. Tudi olimpijske igre v Tokiu so se odvijale enako zamudo. Tam nas je zastopala

Alja Kozorog, Luka pa je Benjaminu Savšku toliko časa »mučil« na izbirnih tekmovanjih, da mu je bila tekma za zlato olimpijsko medaljo – nekoliko ironično rečeno – še med lažjimi v sezoni. In seveda, **Nejc Žnidarčič** je še vedno svetovni prvak. Letos bo v **Augsburgu** naskakoval že sedmi naslov. Glede na to, da mu nemška olimpijska proga zelo ustreza in je na njej leta 2011 svetovni prvak postal prvič, verjamemo, da mu bo uspelo tudi letos. Vseh rezultatov na največjih tekmovanjih je bilo v zadnjih letih že med člani veliko, če pa dodamo še medalje mladincev in mlajših je teh res ogromno. Medalje so se osvajale na svetovnih prvenstvih, svetovnih pokalih, mednarodnih in domačih prvenstvih. Nejc, Luka, Urša in Alja so bili v zadnjih letih izbrani za športnike Goriške in Kajakaške zveze Slovenije in ob vsej konkurenci so visoko kotirali tudi na nacionalnem nivoju. Trenutno v klubu trenira sto devet registriranih tekmovalcev in od teh štiriinštirideset kategoriziranih med olimpijskim in mladinskim razredom, kar predstavlja slabo četrtino vseh kategoriziranih športnikov v občini.

Ni pa bilo vse lepo in uspešno. Zgodila se nam je tudi tragedija, ki si je nismo predstavljali niti v najhujših sanjah in za katero bi naredili vse, da bi lahko zavrteli čas nazaj. Pa ga ne moremo in tukaj ne pomagajo vse medalje in uspehi skupaj. **Zana** nam – predvsem pa njegovim najbližjim – nič ne more vrniti. Imamo le živ spomin, kako dober in nadarjen fant je bil. Lani nas je po dolgotrajni bolezni zapustil tudi dolgoletni sekretar kluba **Branko Brezigar – Beci** je bil dolga leta gonilna sila Kajak kluba Soške elektrarne. V njem je aktivno deloval več kot petindvajset let in pomagal soustvarjati mednarodne uspehe najtrofejnejšega športnega kluba v regiji. Dolga leta je bil tudi podpredsednik Kajakaške zveze Slovenije. V kajakaštvu in športu nasploh je pustil zelo velik pečat, saj tudi v mednarodni kajakaški skupnosti ni bilo človeka, ki Becija ne bi poznal. Njegova predanost športu, predvsem kajakaštvu in Kajak klubu Soške elektrarne bo ostala večno zapisana spominu tistih, ki so z njim delovali.

V letu 2023 bo še pestro. Najprej bomo v aprilu skušali v slovensko reprezentanco spraviti čimveč tekmovalcev. Ti se bodo na največjih tekmovanjih letos že borili za le nekaj mest na prihajajočih olimpijskih igrah v Parizu leta 2024. Vodilo pri vrhunskem športu med vsemi v klubu je, da moramo tudi na največje tekmovanje v Francijo tradicionalno poslati predstavnika ali tri. Pomembni so tudi nastopi mlajših, in kot prvo se morajo ti na treningih in tekmovanjih imeti lepo in uživati, medalje pa pridejo kasneje. Poleti bomo organizirali več tekmovanj z **ECA Slalom Cupom** na čelu in kajakaški tabor. Športnemu društvu Sonček bomo pomagali izpeljati program **Poletje ob Soči**. Zelo nas veseli tudi, da je v naši bližini zaživelo gorsko kolesarsko društvo TCS. Delo, ki so ga prostovoljno vložili v gradnjo poti –trailov, je neverjetno. Septembra bo na vrsti **38. Soška regata** in **EKO dnevi**, oktobra pa **dan**

Nejc Žnidarčič, Luka Božič in Eva Terčelj na sprejemu po svetovnem prvenstvu

Soče. Čeprav smo športno društvo, bi bili radi del projekta **Evropske prestolnice kulture**, saj verjamemo, da delujemo v čudovitem okolju in da je to največji družbeni projekt, ki ga Goriška lahko dobi. Ravno v teh dneh izpopolnjujemo ideje, ki jih bomo prijavili na prvi razpis. Ne smemo pozabiti tudi na solkanski »Golden gate« ali novo brv, ki se je uresničila ob izdatni pomoči EZTS. V prvem polletju, odkar je brv uradno odprta, nas je obisk zelo pozitivno presenetil in krepko presel pričakovanja. Prostor je zaživel in postal zelo popularen tudi med ljubitelji trail ali gorskega teka, saj so letos tukaj že potekali prireditvi **Tek na Sabotin** in **Mi-**

stic trail, mimo je šla nova trasa pohoda **Vivicitta**, novembra pa bo izpeljan še **GO4Trail** oziroma prej bolj znan kot **Tek treh vrhov**.

Vabljeni torej na Stari jez, pa čeprav lokal **Čolnarna** še ne deluje. Ta je v zadnjih letih krepko obnovil program. Pogosti DJ-večeri in večji koncerti so nekatere zelo razveselili, druge, žal, pa nekoliko manj. Kljub velikemu trudu najemnika in kluba razpis za najem v času pisanja še ni bil objavljen in bomo morali gostinsko ponudbo na prvem tekmovanju prilagoditi, obljublamo pa, da ne boste ostali ne žejni ne lačni.

Andrej Humar

5. šahovski memorial

23. decembra 2022 je v dvorani ŠRC »Karavla« potekal **5. šahovski memorial Dušana Rusjana** in **2. memorial Flavija Nardina**. Udeležilo se ga je rekordno število igralcev iz Slovenije, Italije in Irana; skupno je tekmovalo 38 šahistov. Zmagovalce memoriala je postal domačin **Nejc Herega**, na drugo mesto se je uvrstil še en Solkanec, **Andraž Gregorič**, tretje mesto pa osvojil iranski šahist **Sephehrkhoul Ardeshir**, ki je za las prehitel mojstrskega kandidata Mirana Rusjana. Veseli nas, da se število šahistov, ki se udeležujejo memoriala, iz leta v leto večja.

2. februarja 2023 je v hotelu Perla v Novi Gorici potekala prireditev 'Športnik Goriške 2022', kjer so podelili priznanja najuspešnejšim športnikom naše

regije v letu 2022. V Šahovskem klubu Nova Gorica smo ponosni na naše tekmovalce, saj so dobili kar tri priznanja. Ekipa OŠ Solkan v sestavi **Nejc Herega, Andraž Gregorič, Mark Vičič, Maks Vičič in Crt Pertovt** so prejeli priznanje za osvojeno prvo mesto na ekipnem državnem prvenstvu osnovnih šol v letu 2021/2022. Klubska ekipa v postavi **Andraž Gregorič, Nejc Herega in Mark Vičič** so prejeli priznanje za zmago v državni kadetski ligi 2022. Posamično pa je bronasto medaljo za dosežke prejel **Nejc Herega** za več osvojenih posamičnih odličij na državnih prvenstvih.

Matjaž Lovišček,
predsednik ŠK Nova Gorica

Naše sive celice ponovno v Ljubljani

V soboto, 4. marca, ob 9. 50 smo na prvem programu RTV Slovenija stiskali pesti za našo ekipo tekmovalcev tekmovanja Male sive celice, ki jo sestavljajo **Blaž Bagon, Ivana Bagon** in **Gaja Boltar**. V četrtfinalu

Ivana, Blaž, Gaja

so se pomerili z ekipo OŠ Šmarje pri Jelšah. Njihova uspešna pot, na kateri smo jih spremljali, zanje navijali, jih podpirali, se je pričela z zmago na šolskem izboru ekip.

Temu koraku je sledilo »pisno« tekmovanje, kjer se je pomerilo skoraj 300 ekip in ustni del tekmovanja, kamor se je uvrstilo 64 osnovnošolskih ekip. Vse ovire so uspešno, z mirnostjo in dobrim medsebojnim sodelovanjem ob široki razgledanosti, premagali in se uvrstili na televizijski del tekmovanja, kjer se pomeri le 32 najboljših ekip.

Pot uspeha so tlakovali naprej in se po zmagi nad ekipo z OŠ Jakoba Al-

jaža Kranj uvrstili med 16 najboljših ekip v Sloveniji.

Na televizijska snemanja jih je obakrat spremljala skupina navijačev in navijačic. Svojo navijaško držo so podkrepili z vijoličnimi majicami, barvo naše ekipe. Tekmovalci z OŠ Šmarje pri Jelšah so nabrali več točk od nas, a borba je bila odlična, zelo smo ponosni na naše učence! Vsakič je bilo na avtobusu, ki nas je peljal v Ljubljano in nazaj, prijetno vzdušje in verjamem, da so se učenci med seboj še bolj povezali.

Barbara Stožir Curk,
mentorica in psihologinja

Zvesti navijači in navijačice

Postali smo evropska točka za nadarjene

V novembru 2022 so Osnovni šoli Solkan na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, na Centru za spodbujanje in raziskovanje nadarjenosti (CRSN) s strani predstojnice centra red. prof. dr. Mojce Juriševič podelili naziv Evropska točka za nadarjene. Podelitve se je udeležil ravnatelj Goran Bezjak, ki je ob tej priložnosti predstavil našo vizijo in bogat program dela z nadarjenimi učenci in učenkami. Izpostavil je vidike delovanja, ki se nanašajo na individualizacijo, diferenciacijo in personalizacijo pri učnih urah, vzporedne programe, pro-

jektne dneve in strokovno ekskurzijo ter novost na naši šoli – kamp/tabor za nadarjene učence. Pri tem je spomnil na mite, na katere naletimo pri delu z nadarjenimi in se nanašajo na (ne)razumevanje heterogenosti te skupine učencev z vidika potreb, interesov, motivacije ter pogosto njihove dvojne izjemnosti.

Z nazivom **Evropska točka za nadarjene** smo postali del evropske skupnosti točk za nadarjene učence in tako stopili v mrežo, ki nam omogoča mednarodno sodelovanje, prenos strokovnega znanja in dobrih praks, sode-

lovanje v raziskovalnih projektih in projektih za spodbujanje dela z nadarjenimi učenci.

Ob prejemu naziva gre zahvala strokovnim delavcem šole za dosedanje delo na področju dela z nadarjenimi učenci in učenkami kot tudi staršem za podporo.

Ob tem se spomnimo na tri sodelavce, ki so skupaj z učitelji, ob podpori Zavoda RS za šolstvo orali ledino na področju dela z nadarjenimi na OŠ Solkan. To sta upokojena: ravnatelj Marijan Kogoj in pomočnica ravnateljice Ingrid

Ferfolja Klančič ter pokojna Barbika Šaver, šolska psihologinja.

Barbara Stožir Curk, psihologinja in
koordinatorka dela z nadarjenimi

Ogledalo mojega okolja

Turistično društvo Nova Gorica je v sodelovanju s partnerji tudi v tem šolskem letu izpeljalo že 35. Ogledalo mojega okolja. K sodelovanju so kot vedno povabili učence nižjih razredov osnovne šole, da sodelujejo s svojimi prozimi in likovnimi deli. Letošnja tema je bila »Prometni znaki na poti v šolo«. V omenjeni akciji so z likovnimi deli sodelovali tudi učenci 2. a ra-

zreda OŠ Solkan. Izmed vseh je mentorica izbrala šest in vsa so bila nagrajena.

Učenci so se lepih nagrad zelo razveselili. Tudi učiteljica – mentorica Franja Simčič je prejela nagrado in priznanje za aktivno mentorsko delo pri akcijah »Ogledalo mojega okolja«.

Boža Hvala
📷 *Franja Simčič*

7. razredi v šoli v naravi na Kopah

5. razredi v Postojnski jami

Pust v Solkanu

Športni dan učencev 2. razreda na Lokvah

Dan odprtih vrat

Čas brez druženj, povezovanj in skupnih srečanj je na srečo minil, zato smo v četrtek, 2. februarja, v Grgarju spet organizirali Dan odprtih vrat. To je dogodek, namenjen predšolskim otrokom, ki bodo že čez pol leta postali šolarji. V naše veliko veselje se je vabilu odzvala večina otrok in njihovih staršev. Začetnemu pozdravu in krajši predstavitvi organizacije dela na naši šoli je sledilo prijetno in sproščeno druženje. V sodelovanju z vzgojiteljico Magdo Humar in vzgojiteljico – pom.

vzg. Gordano Magdaleni smo organizirali delavnico, pri kateri so otroci izdelali bralno kazalo. Skupaj smo tudi zapeli in zaplesali ter si ogledali šolske prostore. Pomagale so nam tudi naše učenke: Ajda, Lana in Julija, ki so svoje brate in sestre pripeljale na ogled šole.

Polni pričakovanj, z nasmehom na obrazu in iskricami v očeh smo se razšli v upanju, da bo september hitro tu, ko se bomo spet srečali in skupaj začeli korakati med šolske klopi.

Petra Winkler, učiteljica 1. in 2. G

📷 Nina Žbona Kuštrin

Guinnessov rekord

V četrtek, 16. februarja, smo devetošolci od 11.00–12.30 za Guinnessovo knjigo rekordov opravljali največji spletni kviz A1 v zvezi z varnostjo na spletu. Rekord smo po pričakovanjih tudi podrl. Voditelj je bil Sašo Stare, ki nam je preko youtub-a napovedal vprašanja in odgovore za vnaprej, ki jih je moral vsak posameznik čim hitreje rešiti. Radi sodelujemo in prispevamo k različnim projektom. Devetošolci smo se ta dan zabavali, saj smo bili lahko na blazinah v veliki telovadnici in s telefonom v roki, vendar pod budnim očesom učiteljev.

Ajda in Meri, 9. b

Viis s plavalnega tečaja

O izkušnjah z zapiski na Infodromu

Kako je s posojanjem zapiskov med učenci in učenkami na naši šoli? Kako ali sploh poteka izmenjava? Koga prositi za zapiske? Kaj je pomembno za pošiljanje zapiskov? Na ta in še druga vprašanja so v oddaji Infodrom, RTV Slovenija, odgovorili naši učenci Matic Gorjan, Ema Mate-

lič, Zala Mugerli, Ajda Vuga, Lovro Frančeškin in Sebastijan Bavdaž.

Svoj prispevek o pomenu zapiskov za grajenje skupnosti je dodala tudi šolska psihologinja.

Vabljeni k ogledu prispevka na povezavi: <https://youtu.be/21qu8WWd5k>

Devetošolci na snemanju z Joker Out

V soboto, 28. januarja, smo se devetošolci odpravili v Ljubljano na RTV Slovenija. Bili smo del manjše skupine, ki je pred javno objavo slišala slovensko tekmovalno skladbo za Pesem Evrovizije. Pesem **Carpe diem** je odpela zelo priljubljena skupina **Joker Out**.

Pesem je mladostna in polna energije. Besedilo nam je šlo hitro v uho in melodija nas je pripravila do plesa. Voditeljica večera je bila Miša Molk. Gostje v oddaji so bili Tomaž Mihelič, Amaya, Nuša Derenda, pevec skupine LPS in lanskoletna predstavnikinja Srbije – Konstrakta. Na snemanju smo spoznali veliko poklicev. Z nekaterimi

smo se tudi pogovorili in izvedeli marsikaj zanimivega in koristnega. Na televizijskem zaslonu ne bo videti vsega prijetnega vzdušja, zagotovo bo pa vse to ostalo v našem spominu.

V prihodnje bomo znali bolj ceniti televizijske oddaje, saj smo imeli možnost spoznati potek snemanja iz prve vrste. Od tam je bilo opaziti trud in čas, ki je potreben na snemanju, da se na televiziji vse lepo vidi in sliši. Ob povratku smo se pogovarjali o videnem in si zaželeli podobnih izkušenj.

Oddaja Misija Liverpool se je predvajala 4. februarja.

Devetošolci

(Ne)znani Solkanci

Lidija Zavrtanik – vedno nasmejana in urejena gospa

Gospa Lidija je zagledala luč sveta leta 1935 v Solkanu. Prvih pet otroških let je preživela v času hudega fašističnega pritiska na primorske Slovence, drugih pet let pa med drugo

vojno vihro na domačih tleh. Spominja se, da se je družina poleti hladila v Soči na Gluštarci, kasneje pa na Jesu, kjer je mladež skakala s skale Parjavanca v Sočo. Osnovno šolo je obiskovala v Solkanu nižjo gimnazijo pa v Šempetru.

Leta 1962 je izgubila mamo Pepco, ki je umrla zelo mlada. Tata Oskar je bil slikopleskar. Izučil se je v Benetkah in imel je veliko naročil. Znal je tudi obnavljati stare omare, ki so bile zopet kot nove in so bile take, da si se v sijaju gledal kot v ogledalu. Umrl je leta 1987.

Leta 1963 se je Lidija poročila z Marjanom Zavrtanikom. Na poroki je bilo 45 svatov. Na poročno potovanje sta se mladoporočenca odpeljala z vlakom v Bohinj. Spominja se, da so jima v hotelu Triglav dodelili sobo z ločenima posteljama, a mlada sta se znašla in postelji sta seveda združila. Leto kasneje se je rodil sim

Igor. Mlada družina je stanovala najprej v Panjakovem, potem pa sta se preselila v stanovanje v Novi Gorici.

Lidija je delala v računovodstvu v Meblu, v takratnem TOZD-u trgovin Trgovine so imeli po celi Jugoslaviji in Lidija je večkrat potovala v različne poslovalnice. Tudi mož Marjan je delal v Meblu. Bil je inženir lesarstva in kariero je končal v Obalzinjenem pohištvu.

Leta 2002 je Lidija izgubila moža. Živela je sama in zgodilo se je, da je pri 82-ih letih padla s postelje in je ležala na tleh, dokler ni prišel na obisk sin. Potem je spoznala, da sama ne more več živeti in se je odločila za Dom upokojencev v Novi Gorici, kamor se je preselila l 2021.

Njen dan se začne okrog 8. ure, ko ji v sobo prinesejo zajtrk. Potem odpre televizijo, najraje gleda dokumentarce o živalih in iz druge svetovne vojne. Tudi kosilo ji prinesejo v

sobo. Najbolj ji tekne pašta z mletim mesom. Lidija pove, da je hrana dobra in raznolika.

Okrog štirih popoldne jo vsak dan obišče sin.

Pogovor z Lidijo je potekal ravno na dan, ko je prišla od frizerke. Tako se je posebej lepo oblekla in ni pozabila ne na koralde ne na verižico, pa tudi na šminko ne. Sama si tudi polakira nohte, saj je navajena na to, da je vedno urejena in nasmejana, saj pravi, da ji nič ne manjka.

Lidija sprejema svoja pozna leta z vsem, kar ji prinesejo. V Domu je zelo zadovoljna, saj se ji tu ne more zgoditi nič hudega, ker lahko kadarkoli pozvoni, če rabi pomoč prijaznih strežnic.

Gospo Lidiji želimo, da bi tudi v prihodnje bila tako urejena in nasmejana kot doslej.

Katarina Vuga, besedilo in

Nagradna uganka

Ali poznate stara imena mesecev in imena trajnic, ki jih opazujemo na vrtovih, gredicah, ob hišah ali ograjah? Preizkusite svoje znanje!

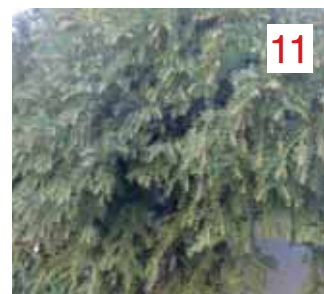
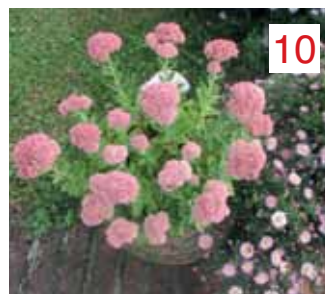
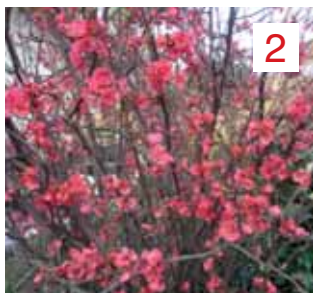
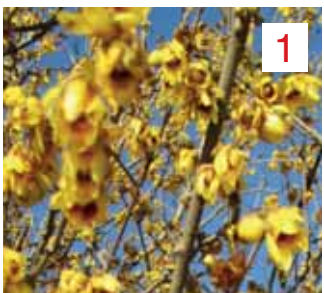
1001solkanski časopis v sodelovanju z **Vrtnarijo Koršič** podarja bon v vrednosti **20 evrov**. Odgovorite na uganko in se potegujte za nagrado.

Dopišite pod slike trajnic od 1 do 12 stara slovenska imena mesecev, ki so nametana navedena na levi skici. Ob mesecih dopišite še imena trajnic, ki so nametana navedena na desni skici.

Odgovore pošljite na uredništvo 1001solkanski časopis: Trg Jožeta Srebrniča 7, 5250, Solkan (s pripisom ODGOVOR NA UGANKO) do **15. aprila**.

Pripišite svoje podatke (ime, priimek, naslov, e-pošta).

Nagrajenca bomo o prejemu nagrade obvestili do **20. aprila**.

ROŽNIK PROSINEC GRUDEN
SVEČAN VELIKI TRAVEN

*stara slovenska
imena mesecev*

VINOTOK SUŠEC MALI TRAVEN
MALI SRPAN LISTOPAD
VELIKI SRPAN KIMAVEC

CVETOČI KOSTANJ ŽAMETNICE
FORZITJA BOŽIČNO DREVCE
OGNJENI GRM PRVI ZIMSKI CVET MEDVEJKA

imena trajnic

HERMELIKA IN MNOGOCVETNA ASTRA
TISA JAPONSKA KUTINA
JABLANOV CVET KOKARDA

Izpod peresa

Oj, Solkan, moj dom

V naslovu sem spremenil prvi verz ponarodele pesmi Oj, Triglav, moj dom, ki jo je leta 1894 spesnil duhovnik Matija Zemljič in leto dni kasneje uglasbil skladatelj in župnik Jakob Aljaž. Še istega leta so jo zapeli na vrhu Triglava ob slavnostnem odprtju Aljaževega stolpa. Pravzaprav me je na to spomnila priredba skupine Laibach in ostalih zvezd slovenske estrade, vse z namenom promocije svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju v Planici 2023. Ne bom komentiral (ne)všečnega načina, danes tako ali tako vsi igrajo na iste strune marketinških prijemov in vprašanje je, ali je simbolika Triglava sploh še v naši zavesti ali pa nas na to spominjajo le tetrapaki alpskega mleka in ime največje zavarovalnice, če se že nismo uspeli povzpeti na našo najvišjo goro in zaradi zariplosti pustili še lasten ogljični odtis, ki se v jeziku zahodnih Germanov imenuje *carbon footprint*, če parafraziram napis na našem spomeniku 1001. V kolikor človeškemu odtisu prištejemo še odtis prevoznega sredstva do vznožja Triglava, odtis prenočišča in gostišča, vseh procesov pri izdelavi hrane in našega pametnega telefona, bi za izračun celotnega ogljičnega odtisa toplogrednih plinov, preračunanega na ekvivalent ogljikovega dioksida, kot to predvideva Kjotski protokol, lahko uporabili le starodavno drsno računalo na kroglice abakus. Še se spominjam podobnega računalca iz začetnih razredov solkanske osnovne šole. Da se ne bi morda zmotili pri premikanje lesenih kroglic, so nam že leta 2005 ponudili evropsko shemo trgovanja z ogljičnimi izpusti, pravzaprav to pomeni trgovanje s pravicami ali kuponi do emisije toplogrednih plinov in je pomemben temelj strategije Evropske unije in njenih držav članic. Vsak kupon je enakovreden eni toni v zrak izpuščenega ogljikovega dioksida (CO₂) ali enakovredni količini dušikovega oksida (N₂O) ali drugega toplogrednega plina, škodljivega za okolje. V Sloveniji je 34 velikih onesnaževalcev in vsi morajo do konca aprila predložiti število porabljenih kuponov. Določeno število jih

dobijo zastoj, če prekoračijo porabo, jih kupujejo, v nasprotnem primeru pa prodajajo. Razvilo se je mednarodno tržišče v stilu namizne igre monopoli in med najbolj uspešnimi je tudi preprodajalec Boštjan Bandelj, ki je pristal na lestvici stotih najbogatejših Slovencev. Nekaj podobnega smo počeli tudi mulci s frnikolami, ki smo jih v jeziku osnovnošolcev imenovali *ščinke*, le da smo menjali več manjših za eno večjo, pri tem pa je bila zelo pomembna pogajalska spretnost: manj obtolčene in lepših barv so bile namreč več vredne, še posebno, če so bile kupljene v Raštelu v Gorici.

So res emisijski kuponi spodbuda za podjetja, da se preusmerjajo v bolj prijazne, t. i. zelene tehnologije? Najbolj me je čustveno prizadela izjava generalnega sekretarja zveze NATO, Jensa Stoltenberga, da sicer vojske v svetu oddajajo precejšnje količine toplogrednih plinov, hkrati pa poziva k prizadevanjem, naj bi tudi tanki postali zeleni z dajanjem solarnih panelov na jeklenih oklepkih. Ti so zaradi izredne trdnosti kot ameriški M1 Abrams večinoma obogateni z osiromašenim uranom, za ilustracijo vrednosti, tank stane 8 mio evrov, posamezni izstrelak za top 120 mm pa 4000 evrov. Vsak komentar je odveč, prijel sem se za čelo in zaklel: »Oj, Zemlja, *buoga mati!*«

Zanimivo je, da je z istim priimkom zaslovel birič Bandelj v sagi Tolminskega punta iz leta 1713. Cesar Karel VI, bolj kot vladar znan kot oče Marije Terezije, ki je zaradi nasledstvene vojne s Španijo uvedel visoke davke na meso, vino in mitnine na vsakem križišču. Za kmete je bil čas po hudi kugi leta 1682: letine so bile zaradi dolgih zim in obilnih padavin slabe. Grof Coronini ni uslišal prošnje kmetov, da bi zmanjšal davke. Birič Jakob Bandelj je po nalogu cesarja nadziral pobiranje davkov in za vsak slučaj plenil še zase. Razjarjeni kmetje iz Posočja so se uprli in v Gorici razdejali njegovo rezidenco, sledilo je cesarjevo kruto maščevanje kot opomin in kazen. Od takrat v naših krajih ni bilo več podobnih uporov. Čeprav je od takrat minilo tristo

let, je skupni imenovalec obeh primerov Bandelj izkoriščanje neukih, nezaščitenih kmetov in davkoplačevalcev, da se ne bi preveč poglobljali v etiko in makiavelizem kot ekstremno obliko manipulacije.

Solkansko polje, široka zelena ravan na levem bregu zelenomodre reke, posejana z vinogradi, rdečimi češnjami, vrbami in brazdami s temnordečimi cvetovi solkanskega *reguta*, nam ob mimohodu še vedno trka na srce, za trenutek nam prebujajo praspomine o neizmerni darežljivosti in harmoniji narave na našem koščku modrega planeta. Snežno beli zvončki nestrpnost čakajo na zaspane trobentice, da bi z rumeno srajčico naznanile prihajajočo

pomlad. Sramežljivo oklevajo, morda iz previdnosti pred mrzlo skorjico ledene rose, morda iz užaljenosti, da je bolj pomembno trobljenje o vojni kot piskanje na drobcene cvetove. Pameten telefon

zazvoni, hipoma se praspomini še bolj pogreznejo v pozabo, v oddaljeno resničnost. Med hojo in glasnim govorjenjem postanemo egocentrični, ne zaznamo več drobnih oznanil, posejanih na vsakem koraku solkanske grude. Ne zavedamo se odtisa naših podplatov in vulkaniziranih gum, ne zavedamo se odtisa odvrženih papirnatih robčkov, pločevink in plastenkov, ne zavedamo se odtisa hrupnosti, vonjav, ne zavedamo se naših banalnih pogovorov in odtisa samovšečnosti. Solkansko polje je postala namišljena oaza sprehajalcev in štirinožcev. Solkansko polje postaja bojno polje, napadli smo ga s tehnologijo, namišljenimi kolesarskimi stezami, ropotom, smetmi, revijo modnih športnih oblačil, asfaltom in preštevilnimi vozili, ki cesto uporabljajo le za prečkanje in namišljeno varčevanje ogljičnega odtisa na poti v Gorico in Brda.

Solkansko polje je alegorija Solkana, počasnega umiranja, naše invazivnosti in nesposobnosti medsebojnega sporazumevanja, pa čeprav uporabljamo najnovejšo komunikacijske tehnologije. Veliko je izrečenih besed, še več

napisanih strani, vedno več shranjenih v digitalni obliki, toda vsi radi govorimo, zares pa nihče ne posluša. Že res, da so naši starši in kasnejše generacije bolj skrbele za razvoj novo nastalega mesta kot za sam Solkan, in to iz preprostega vzroka – ker smo bili vzgojeni v duhu, da je cilj ustvariti veliko enojedno mesto in ne mesto s satelitsko strukturo. Veliko Solkancev je sodelovalo pri upravljanju in izgradnji Nove Gorice, večina jih je hote ali nehote pozabljala na Solkan, posebno od leta 1955 do 1988, ko je bil naš kraj prisilno preimenovan in vključen v sestavni del nastalega mesta. Dokler je bilo zadosti površine Solkanskega polja, da se je mesto širilo, je bila solkanska želja po ohranitvi ozemlja popolnoma zadušena. Danes se mesto ne razvija več, ni prostora, ni želje, ni pametnega gospodarstva, tudi v globaliziranem svetu najbolj uspevajo centri z gospodarsko in politično usmeritvijo okrog hitro razvijajočih in prilagodljivih podjetij v povezavi z institucijami znanja. V našem primeru sta to Ljubljana in Ajdovščina. Solkan je resda ostal satelit, toda kot Luna, mrtev planet, kjer mimoidoči v spomin puščajo ogljični odtis in včasih zapičijo kakšno zastavo v stilu Go2025, ob posebnih prilikah nas počastijo s parolami o lepotah tromostovja, Soče, kulinarike. Že dolgo časa ni noben politik položil pametnega temeljnega kamna za razvoj našega kraja, razen za turistični mostiček čez Sočo in še prej za Soške vile. Očitno so investitorji vil zmotno domnevali, da bo bližina brvi in rdečega *reguta* blagodejno vplivala na prodajo vrstnih hiš, trenutno ni novih stanovalcev našega kraja, še nepozidano zemljišče je postalo zane-marjeno odlagališče gradbenih izkopov neznanega porekla. Sramota.

Čeprav se bahamo s tisočletno zgodovino, naključni turist ali znanec iz okoliških krajev ne zmore oceniti starosti našega kraja. Med mimohodom v iskanju turistično informacijske točke ali vsaj večje table z osnovnimi podatki o kraju in lokaciji znamenitosti lahko opazi zgolj neurejeno glavno prometno žilo s kaotičnim sistemom prometnih znakov, pročelja hiš, potrebnih obnove, nekatera pokrita z velikimi reklamnimi plakati. Sprašujem se, komu so pravzaprav namenjeni in kakšna sporočila vsebujejo. Ni nobene logike, da jih imamo 13, turisti zagotovo ne potrebujejo avtomobila, vloženi kumaric ali mini spodnjic, domačinom so verjetno odveč, mimo vozeči vozniki in kolesarji pa morajo paziti na cestne razmere. Naključne

Izpod peresa

sprehajalce sem vprašal, če so opazili reklamne panoje in večina je odgovorila, da so jih nekaj zaznali, ampak si niso zapomnili vsebine, ker jih ne zanima. Torej? V povezavi z usmerjevalnimi tablami pa se je pred kratkim zgodilo skrivnostno izginotje edinih dveh smerokazov za Mizarski muzej na križišču v smeri pokopališča. Zgodba je bila že od začetka nenavadna. Društvo RIRDS, ki skrbi in upravlja muzej, je že pred približno petimi leti naročilo izdelavo dveh usmerjevalnih tabel pri podjetju Meblo signalizacija. Grafično podlago za tisk je pripravil arhitekt Vinko Torkar, ponazarja pa pomanjšano obeležje v Mizarski ulici. Tabli sta bili izdelani po vseh merilih in standardih za tovrstne označbe, vrednost je bila 70 evrov.

Prvi zaplet. Podjetje Komunala je čakala na dovoljenje s strani MONG, ker je cesta občinska. Minilo je skoraj leto dni, da so oz. smo ugotovili, da izdelavo lahko naroči le njihova pristojna služba, spet smo potrpežljivo čakali, dokler nismo izvedeli, da so objavili interni razpis za grafični dizajn, vreden 1300 evrov, za nameček pa so nas pozvali, naj jim pošljemo že izdelan projekt, ne glede na to, da so bile table že narejene. Drugi zaplet. Po nekaj mesečnem čakanju in sprenevedanj nam je takratni podžupan Simon Rosič ob večkratnih obiskih v muzeju končno obljubil, da bo uredil. Siva brada se je podaljšala za več centimetrov, da smo se končno veselili tabel na stebrih. Tretji zaplet. Minilo je le dobro leto od postavitve in nekega letošnjega

februarskega dne sta tabli izginili, nekdo jih je strokovno odstranil iz niza vseh tabel. Obrnili smo se na kabinet župana in po nekaj tednih so nam med vrsticami povedali, da niso bile plačane vse pristojbine. Taksa na kulturno dediščino? Morda nismo plačali davka na dedovanje? Podžupana iz gibanja Goriška.si ni več, pobrskal sem po spletnem portalu naše občine in ugotovil, da je za rjave usmerjevalne table, ki označujejo kulturno dediščino, muzeje in podobno odgovorno Javno podjetje Mestne storitve, prav tako so odgovorni za plakiranje Jumbo plakatov, kot piše na njihovi spletni strani. Četrty zaplet. Direktor podjetja je Vasja Medvešek, stanujoč v Solkanu. Kot kandidat Zveze za Primorsko je postal član

novo izvoljenega sveta KS, ki šteje 11 članov. Iz uradno objavljenih zapisnikov sej je razvidno, da je bil brez opravičila odsoten na vseh sejah. Člani KS žalostno ugotavljajo, da nimajo nobenih stikov z njim. Tudi vabilu za protokolarno skupinsko fotografiranje ob začetku mandata se ni odzval. Da bo presenečenje še večje, je v lanskem letu kandidiral za poslanca v Mestni svet pod okriljem stranke Povežimo Slovenijo, ki deluje kot zavezništvo petih političnih strank: Slovenske ljudske stranke, Zelenih Slovenije, Nove ljudske stranke, Nove socialdemokracije in Stranke Konkretno. Pred tem je bil v SD in SMC, zdaj v istočasnem članstvu v dveh političnih strankah: Zvezi za Primorsko in Povežimo Slovenijo. Preveč in vedno več je podobnih kameleonov v naši ljubi domovini, toda zanjo smo se srčno in nestransko borili in bog ve, kaj bi se zgodilo, če bi takrat moledovali v slogu hamletovskega dvoma ali basni Lisica in grozdje. Peti zaplet. Zadevo dveh ubogih smerokazov rešuje novi župan iz stranke Gibanje Svoboda.

Med čakanjem je Jožko Markič, predsednik društva RIRDS in Mizarskega muzeja, ob poizvedovanju usode tabel ugotovil, da so jih sneli zaradi nepravilnega postopka dobrohotnega podžupana Rosiča in obenem dobil zaušnico, da naj bi Mestne storitve za najem dveh koščkov droga za tabli zaračunale po 60€ mesečno. Ni pomembno, da prostovoljno delamo za prepoznavnost našega kraja in občine tudi v duhu bližajoče se Evropske prestolnice kulture, pomembnejše je pobiranje „redarskih“ davkov.

Oj, Solkan, si res še moj dom?

Miran Brumat

FASADNI SISTEMI
OMETI
TLAKI
MAVČNI SISTEMI
HIDROIZOLACIJA TERAS
ZUNANJA UREDITEV
TRGOVINA Z GRADBENIM MATERIALOM

Gradite z NAMI!

ELKOR
Naj bivanje postane užitek.

www.elkor.si
05 30 32 140 ali 041 366 768
Nikole Tesle 12a, ŠEMPETER PRI GORICI

Izpod peresa

Zgodba solkanskega oreha

Usoda velikih in dolgoživih dreves je povezana z našim občudovanjem do njihove starosti in krajevne lege. Kot piše etnolog Zmago Šmitek v reviji *Acta Histriae* so drevesa pogostokrat stala ob svetih studencih in kamnih ali pa so bila to drevesa, ki so se odlikovala po svoji starosti, velikosti, bujnosti ali drugih posebnostih (votlo deblo, krošnja v obliki znaka Y, dve prepleteni ali blizu rastoči drevesi...). Poganska sveta drevesa so bila neredko tista s hranljivimi ali zdravilnimi plodovi in listi (hrast, kostanj, oreh, lipa, sadna drevesa). Na takšnih mestih so bili po uvedbi krščanstva postavljeni križi in kapelice. Na starih fotografijah Solkana lahko opazimo velike ciprese, ki so zaokroževale posestvo dvorca na *Goriščeku*, vrbe in češnje med vinogradi, okrasne iglavce in pinijske v parkih, tudi slikarji so upodabljali drevesa in krajane, znana je oljna slika Pod murvo v Solkanu rojaka Milana Klemenčiča, ustanovitelja marionetnega in lutkarskega gledališča v Sloveniji.

Na podeželju je imel oreh poseben pomen in prav zaradi velikosti in dolgoživosti je simbolično pomenil bogastvo: poleti je dajal senco, jeseni listje za steljo in izjemne plodove za zimo. Dragocen les so uporabljali za nakit in izdelavo pohištva. Kdor je nosil ogrlico iz oreha, je izražal željo po prijateljstvu in medsebojnem zaupanju. Pravijo, da so družinski očetje ob rojstvu hčere posadili oreh za doto ob poroki. Večinoma jih opazimo kot posamezna drevesa, tudi dvoje dreves z določeno razdaljo med njima. Na solkanskem polju je kar nekaj orehov ob robu vinogradov in travnikov in veliko sprehajalcev si jeseni privoščijo rabutanje orehovih plodov, sive vrane razbijajo lupine s spuščanjem z višine na trdna tla. Tudi v parku nekdanjega Palača je raslo nekaj mogočnih orehov. Drevesa so počasi usihala morda zaradi starosti in manjše količine vode iz izvirov ob vznožju po njihovem preseku pri gradnji obvoznice. Tako je lani Jernej Vidmar Bašin posekal še zadnje hirajoče drevo, staroste med orehi.

Deblo je bilo širše od objema, višina prirezanega hloda pa dvakratnik višine človeka. Razbrazdano lubje je nakazovalo na spoštljivo starost, grče in debele veje na veličastno razvejenost. Na srečo je Mizarski muzej v neposredni bližini in društvo RIRDS je deblo odkupilo za skromno plačilo. Težje ga je bilo prepeljati na žago v Bilje, kjer so kar oklevali, saj je bilo zaradi starosti možno, da se v globoko v notranjosti skriva kakšen zarasel žebelj ali drug kovinski predmet. Tračna žaga je zarezala v vodoravno položeno deblo, ropot in žaganje je napolnilo ozračje. Odrezane deske smo skrbno položili na plano in si ogledovali strukturo lesa. Vsaka širša deska je izrisovala lepši kontrast med strukturo zunanje beljave in notranje črnjave. Kričanje ob žagi je nakazovalo, da se je nekaj zgodilo. Kos kovine v notranjosti je odlomil več rezilnih klinov na nekaj metrov dolgem nazobčanem listu žage. Z delom smo nadaljevali in vsi nadaljnji rezi so bili stopničasto neravni, sledili pa so širini debela z vidnim prerezom lubja. Po sedem mesečnem naravnem

sušenju smo hoteli izravnati s skobljanjem, vendar daleč naokoli ni bilo tako tako širokega skobeljnika, tudi tračno brušenje je bilo zaradi neravnin precej tvegano. Vseeno nam je končno pomagal prileten mizar iz Sela, v njegovi delavnici nam je kljub visoki starosti in strganju nekaj brusnih trakov pokazal, kaj so včasih znali solkanski mizarji. Izbral sem najlepšo sredinsko desko, jo še ročno pobrusil, namazal s čebeljim voskom in jo v mizarskem muzeju pritrtil na steber. Občudovanja vreden prerez debela, z lepimi naravnimi ornamentami nastavkov prvih debelejših vej in vidne temnejše strukture črnjave, ki se vije od tal do stropa. V spodnjem delu je opazen temno siv madež povzročenege z vraščenim koščkom železnega drobca granate, najverjetneje iz druge svetovne vojne, ko so zavezniki bombardirali in poškodovali solkanski most. Ni se porušil, kot se je zgodilo v prvi svetovni vojni, ko ga je Avstro-Ogrska najprej zgradila, gradbeni svetovni podvig je slavnostno otvoril julija 1906 prestolo-

naslednik Franc Ferdinand. Osem let kasneje, 28. junija 1914, sta skupaj z ženo Sofijo Hohnberško podlegla strelnim ranam atentatorja Gavrila Principa v Sarajevu. Njegova smrt je povzročila napoved začetka 1. svetovne vojne. V noči med 8. in 9. avgustom 1916 je avstro-ogrška vojska vsled izgube mesta Gorica v šesti ofenzivi brez oklevanja most zminirala, da ne bi prišel sovražniku, italijanski vojski v roke. Železno orehovo zrno hranim kot amulet in pričevalec najbolj absurdnega početja človeške nespameti, ki se z leti bolj in bolj smeši z avro pravičnih in nepravičnih vojn.

Usoda Palačevega oreha je prisposoda ali prikazovanje abstraktnega v konkretni obliki usode samega Solkana. Ko je oreh gospodoval v velikem urejenem parku, so njegovi darovi bogatili krajane, višina mu je omogočala pogled na most, žuborečo reko, v nehrupnem okolju je zaznal udarjanje kemblja na udarne obroče klobukov bronastih zvonov sv. Roka, Svete Gore, sv. Katarine, sv. Valentina, sv. Štefana in odmevov števerjanskih in šmavskih tolkačev. Odzdravljaj je rezgetu konj, ko so navse-

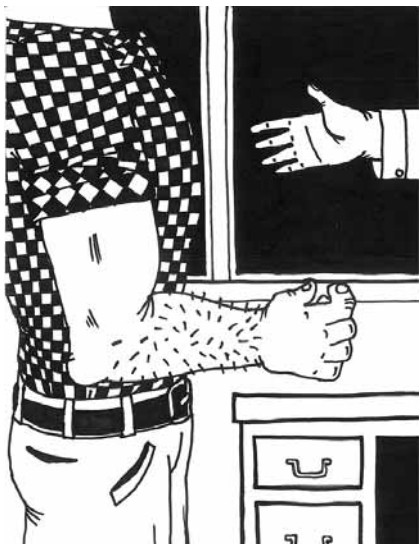
in si v letnice zapisoval dobre in slabe vesti, nastala je berljiva kronika njegovega življenja. Iz sonca, ogljikovega dioksida, vode in mineralnih snovi je s klorofilom v procesu svetlobne sinteze gradil lasten dom in bogato zapuščino v obliki lesnega zaklada. Kako bomo uporabili njegovo dragocenost je odvisno od nas samih. V kolikor ga lahko miselno porabimo za kurjavo, bomo v trenutku povrnili vso količino v sto letih načrpanega ogljikovega dioksida v ozračje. Naš stoletni oreh je predragocen, da bi ga požrli ognjeni zublji, v Mizarskem muzeju bo na vpogled nam in zanamcem. Stoletni oreh ni samo srečnosna ikona, temveč portret našega kraja. Da bo lažje prenosljiv, smo njegovo fotografijo natisnili v naravni velikosti prezanega debela in zaobljubili smo si, da nas bo spremljal ob kulturnih dogodkih z geslom "Zgodbe pod stoletnim solkanskim orehom". Prva zgodba se je odvijala s projekcijo filma Skrivnosti izvirov v Solkanu, druga zgodba pa na proslavi ob kulturnem prazniku 8. februarja. Prireditve je bila všečna in bogata z nastopi, a kaj ko pokrit prireditveni prostor na karavli si ne zasluži imena dvorana, bolj je podobna pokritemu šotoru, da ne rečem baraki z 72 stoli. Zaradi premajhne razdalje med odrom in poševnim stropom skoraj nismo uspeli namestiti 3-metrskega grafičnega lika stoletnega oreha. Tudi naša ikona si želi, da bi oder nove dvorane bil večji in širši, z boljšo scensko lučjo in dobrim zvokom, z garderobami za nastopajoče, z gledališko zaveso in dovolj veliko višino do stropa. Na prireditve, proslave in zgodbe bi zagotovo prihajalo več krajanov in povabljenih gostov. Morda bo oreh v prisposodi naših želja dočakal dan, ko se bo na odru počutil sproščeno in bo dovolj prostora za vse nastopajoče in obiskovalce. Kulturnih praznov ne bo motil hrup prometa, vlakov in glasno govorjenje nevidnih gostov lokala neposredno pred vrati. Tega še živeči oreh ni zapisal v letnice, modrec med drevesi je iz stoletne zgodovine izluščil spoznanje, da je včasih bolje samevati, kakor nasedati praznim obljubam lokalnih koristoljubnih politikov.

Miran Brumat

Andrejeve anekdote

Šporkačon

Kar sã djeluci sãz delaunic pãr Autoprometi pãršli u pisarnu po plaču, je adãn od vajencu reku uradnici: »Tovaršica, poglãdte, kakã tãrdã muskulnã na rãki jãma Tonča (Anton Mozetič – enkratãn fucbaler Źeljãzničarja sãs Šumpetra).«

»Kašte!« je rekla Majda an tãjla sãz rãku pošlatat muskul na nadlakti. Tonca pa ju je primu za rãku an ji je reku: »Ne tam, ne tam, ma tle,« an je tãju pološt rãku od Majdã na butjãgu od sojih hlač. Majda pa sã posmeje, strga rãku an mu zabrusi: »Šporkačon.«

Umidna garaža

En cajt mã je doskat pobolavala glava. Kar sãm pãrnesu sliku an izvid glava duãhtarju od borcu Otokarju Perkotu, ju prebere an reče: »Nãč posebniga!« Jãst pa: »Kãkuã nãč posebniga, če pa je duãhtar špecjalist popisu skora cãjlu stran.« On pa: »Kãkuã nej ti rastol-mãchim, da boš lohkor kapjãru....tuã je

tãkuã ku če bi mjou garažu za auto an bi bla na stjãna ãnpik umidna.«

Muha u cãrkvi

Muãj tata je šou nu nedjãlju ob deseti uri h mãši u sukensku cãrkvu. Prejšnji vičer si je umil lasã an zjutro smu čudno strčãli. Počesu sã je tãkuã, da je pomoču glavnik u cukrenu uãdu, da smu lepua stali na preču. Kar naenkat je na šãldu zlakvana muha zauãhala u cãrkvi cukar na lasjãh od tatu. Tata ja začnu puditi

muhu proč, da je ratu kar smjãšãn an sga usi poglãdavali. Bižot, ki je biu sãz njim u klopi, mu reče: »Tonče, sjã na buãš rãšju. Bejšta rajši na ãn kvartin h Droču.« Tuã je tudi nãrdi. Od tistiga dneva sã muãj tata ni več počesu sãs cukrenu uãdu. H mãši pa je hodu, dočjãr je mogu.

Štoruka

Stanko Božjak je rad lovu tičã sãz vrmãnom an klicarjãm u Mandriju u hrãstavãm gozdi Džigeta Brumata, ki je stau u Gorici u via Capillari. Kar je pršu no jutro na Ajšucu, je zaglãdu vse puhno štoruk u gozdi. Nabrau jãh je za no dobro kusilo, ki ga je prpravla soja žena Anica. Po kusili sã je počutu ku

prerojen. Šou je do velikiga prijatelja soborca Ivota s Palača, da sta šla po ostalã guãbã. Kar sta pãršla do njãh, je Ivo reku: »Stanko, ma vjãš, da sã umjãs tudi strupenã, saj jãh ja nisi ubrau.« Stankota je začãnlo ãmpik šeraufat po trjãbuhi. Ivo ga praša, če jih je jãla tudi

Anica an otroci. Stanko pokima an reče vãs prestrašen: »Ivo, pelmã hitro u bolnicu.« Ivo pa: »Ki pa Anica an otroci? Ben skočmo prej damu,« reče Stanko. Ku sã pãršli damu, sã vidli, da ni blo nobenimu slabo. Tudi Stankotu je tiskãt odlãglo. Od veselja sta šla Stanko an Ivo nazaj u Mandriju po guãbã, da sta jãh Anica an Fani, žena od Ivota, očištlã an ložlã zmãrzãnt.

Falš zrak

Kãr smo glãdali tekma sãz batelami blizu Mrzljãka, je David Kurinc ustau sãs kãmnu, šou dol do uãdã, poklãknu na usã štãri, napravu ãmpar požãrku urjãlca an spustu nu glasnu škorežu

(prdc). Danči Vuãgo mu zakrči: »Oooo..., David, ki je blo?« On pa sã obrne pruãti nam, ki smo sãdjãli po skalah an reče: »Sãm potãgnu falš zrak.« Takuã smo kajšãnkrat rekli kamjonu, če je med uãznju po cãjsti strelju skuãz škarik.

Andrej Černe
Gorzd Perko, karikature

Jezikovni kotiček

Opažãm, da je skrbi za uporabo slovenščine vedno manj. Premalo se zavedamo, da je poleg lepe dežele prav jezik to, kar je samo na e. Pa vendar dovolimo, da slovenščina postaja nekãkšna anglovenščina. Tujke, zlasti angleške, tako hitro vdirajo v naš jezik, da jih navadnemu človeku ni več mogoče razumeti. Mladi, če se le da, povejo marsikaj v spãkedrani angleščini (keč, fajtati se ...). Napake slišimo tudi pri tistih, ki si tega ne bi smeli dovoliti, to so poklicni govorniki oz. radijski in televizijski napovedovalci ter novinarji. Dostikrat se prav čudim, kako da niti imen krajev ne znajo pravilno izgovarjati ali pa jih napačno naglašujejo. Veliko škode napravijo tudi prevajalci filmov, zlasti privatnih televizijskih postaj ("probat", "Kaj dogaja?" itd.). Vsakdo od nas bi moral težiti k temu, da bi se naučil pravil pisanega in govornega knjižnega jezika.

Narobe:

Uporaba 4. namesto 2. sklona zlasti pri zanikanem povedku Kaj je bilo tam **zanimivo**? Ne marãm **mastno**, **varšãino** ni vplãchal nihče.

Raba svojilnega zaimka namesto povratno-svojilnega Investirajte **v vašo** dejavnost. Pustite **vaše** podatke.

Napačna raba predlogov pogledati **čez** okno Grem **v** banko, **v** bolniško, doma je **iz otoka** Prvič

Uporaba 3. namesto 5. sklona problem je **v temu**, skačejo **po njemu**

Uporaba množine namesto dvojine V hiši imãmo 2 televizorja, enega od **njih** ti podarim.

Prav:

Kaj je bilo tam **zanimivega**? Ne marãm **mastnega**, **varšãine** ni vplãchal nihče.

Investirajte **v svojo** dejavnost. Pustite **svoje** podatke.

pogledati **skozi** okno Grem **na** banko, **na** bolniško, doma je **z otoka** Prvič

problem je **v tem**, skačejo **po njem**

V hiši imãmo 2 televizorja, enega od **njiju** ti podarim.

Narobe:

Napačno stopnjevane pridevnikov Igralci so bolj **izkušenejši**.

Raba vrstnih namesto lastnostnih pridevnikov (Kakšen?) To ni **mala** stvar.

Neppravilna raba naklonskih glagolov. **Ne rabite se** prijaviti. Ljudje **niso upali** k zdravniku. A **rabiš** imet takoj?

Sklanjanje moških priimkov Poznaš Janija **Kovačič**?

Neustrezna izbira besed Pa se ustavimo **za hip**.

Sklanjanje samostalnika otroci Omogoča stik med **otroci**.

Prav:

Igralci so bolj **izkušeni**.

To ni **majhna** stvar.

Ni se vam treba prijaviti. Ljudje **niso mogli** k zdravniku. A **moraš** imeti takoj?

Poznaš Janija **Kovačiča**?

Pa se ustavimo **za trenutek**.

Omogoča stik med **otroki**.

Marja Kolenc

Solkanski kovači

Katja Kogej je v zborniku *Jako stara vas na Goriškem je Solkan* zapisala, da je bilo leta 1897 v Solkanu 14 gostiln, 10 trgovcev, 3 kovači, 1 klesar, 2 ključavničarja, 3 mesarji, 4 peki, 3 sodarji in kar 28 mizarjev. V solkanskem časopisu so že dobili svoj prostor: mizarji, kmetje, brivci, gasilci, babice, peki, krojači, mlinarji in drugi. Prav je, da tokrat opišemo še solkanske kovače. Po drugi svetovni vojni so v Solkanu kovaško obrt opravljali trije kovači. Njihovo delo je bilo v glavnem okovanje vozov solkanskim kmetom, podkovanje konj in volov, izdelava balkonskih ograj, okovja, kmečkega orodja, kaljenje rezilnega orodja ipd. To so bili: Miha Božič, Franc Golob in Marjo Vuga.

Miha Božič (1870 – 1916) se je za časa Avstro-Ogrske preselil v Solkan iz Ponikev na Tolminskem. Na Svetogorki cesti 145 si je sezidal stanovanjsko hišo. Ta je spadala v Solkan, ki je takrat segal vse do ulice Via Brigata Etna. Na južni strani hiše si je postavil kovačijo in prešt, tj. leseno okovano ohišje, kamor so namestili

Miha Božič

vola ali konja, da so lahko opravili podkovanje. Imel je tri otroke: sinova Andreja in Miho ter hčer Pavlo. Andrej je bil v čudežnih okoliščinah ubit leta 1944 na Tolminskem. Drugi sin Miha (1899–1961) se je pri očetu izučil kovaškega poklica in po njegovi smrti prevzel kovačijo. Hčerka Pavla je v spodnjih prostorih hiše odprla bife. Tam se je na poti v Gorico ali nazaj rad ustavljal solkanski gostilničar Mirko Mozetič. Kmalu je Pavlo zasobil in se z njo poročil. Ko jima je umrl 9-letni sin Tonček, sta posvojila Mihova sinova. Najprej *Marjota* in kasneje še *Joškota*. Tako sta se z nekajletnim zamikom oba preselila k teti Pavli v gostilno Droč. Joško je zaradi bolezni mlad umrl. Marjo, ki mu

pravimo Droč, pa je še vedno navezan na Solkan, saj se vsakodnevno pripelje iz Šempasa v Solkan na kafe s prijatelji Solkanci. Rad se spominja dneva, ko mu je stric Mirko rekel: *»Popudan bomo šli na likof k tatu zatu»*,

Kovačija Mihe Božiča na Svtohorski cesti

ki pride Giovanin po nou uaz, ki ga je okovu tuaj tata.»

»Giovanin an tata sta zalila uaz z vinom, stric Mjarko z bjaru, jast an moja brata pa s pašaretu.»

Franc Golob (1902–1955) Pravili smo mu tudi France Uajčč. Njegov *prapanono* Anton Komel, rojen leta 1803, je imel kovačijo na južni strani solkanskega pokopališča. Imel je 12 otrok. Med njimi tudi Andreja Komela plemenitega Sočebšana, utemeljitelja slovenskega vojaškega izrazoslovja. Danes sta na tem mestu betonska stebra, ki podpirata preurejeno Soško cesto, zgrajeno ob izgradnji solkanske obvoznice. KS Solkan je ob 100-letnici njegove smrti, septembra 1992, na severnem stebru postavila spominsko obeležje. Slavnostni govornik je bil obrambni minister Janez Janša. Studenec, ki izvira izpod Kopice in je z vodo oskrboval Palač, je poganjal tudi kovaški meh v kovačiji. Po prvi svetovni vojni je bila hiša porušena. Francev oče Anton Golob (poročen s Frančiško, hčerjo Mihe Komela) si je sezidal novo

Ruševine Sočebšanove domačije in cerkev sv. Roka I. 1916, foto: iz arhiva Društva soške fronte

Porušena kovačija Antona Komela po 1. svetovni vojni

France Golob z Gašperjem Bonetom ob sv. birmi

hišo na današnji Cesti IX. korpusa 2. Del spodnjih prostorov je preuredil v kovačijo. Ob kovačiji na poti na Drage si je postavil prešt za podkovanje volov in konjev. Kovača *Uajčča* se še dobro spominjam. Bil je zelo hudomušen. Včasih je v ognjišču razbelil konjsko podkev in jo vrgel na cesto. Mimo vozeči kmet jo je hotel pobrati, pa tudi drugi slučajno mimoidoči, ki bi jo rad pribil na hišo, da bi mu prinašala srečo, a sta se oba pošteno opekla. Tudi kako mlado punco je rad ustavil in ji rekel: *»Ma si ljapa»* In jo je pobožal po licih s sajastimi rokami. Tudi mene je enkrat ustavil in poprosil, da bi mu pomagal goniti meh, ker mora hitro nekaj skovati. Ko sem prišel do ognjišča in začel z nogo poganjati meh, je prišel do ognjišča in udaril s kladivom po napi, da so se name usule saje. Pri tem se je široko zarežal in mi

dal dve karameli, da bi se potolažil. Franc je bil tudi vnet gasilec, ki je, po pripovedovanju Save Rijavec, z gasilstvom navdušil tudi njenega moža Franca, praprapranečaka Antona Komela. Zanimiva je pripoved, kako je »nategnil« tudi goriške gasilce. Lastnik solkanske apnenice Luigi Tacchino je imel brata Geniota, ki je bil delovodja v kamnolomu in apnenici. Francu je večkrat prinesel ostrit in kalit orodje mizerjev. Rada sta skupaj popivala. Neka dne sta se nacejala v hotelu Cumar (današnji Sabotin), od koder sta, močno nadelana, poklicala goriške gasilce. Genio je sporočil, da v apnenici gori. (*Uajčč* tega ni bil zmožen, ker je včasih jecljal). Gasilci so res hitro prišli in zvonili skozi Solkan. Na apnenici so ugotovili, da res gori, ampak v pečeh. Nazaj grede sta *Uajčč* in Genio gasilce ustavila pred hotelom in jih povabila na pijačo. Vodja gasilcev (velik Geniov prijatelj) je rekel, da jim je prav prišel ta trening, ker že več časa ni bilo nobene akcije z gašenjem ali drugim posredovanjem.

Marjo Vuga (1905–1964). Pravili smo mu tudi Marjo Kragulj. Njegova mama je namreč prihajala izpod Svete Katarine (Bonetovšče), kjer je nekoč kragulj odnesel kokoš z dvorišča in je njena mama začela kričati: *»Kragulj, kragulj je odnesu nu kokuš z barijača.»* Z ženo Melanijo sta imela pet otrok (Marjota, Adrijano, Eldo, Majdo in Nadjo). Do priključitve k Jugoslaviji je bil zaposlen kot kovač v apnenici Luigija Tacchina. Po *ših*tu je doma opravljal kovaško obrt v današnji ulici Klanec 4. Po letu 1950 je kmečka zadruga v teh prostorih odprla kovačijo, ki jo je vodil Marjo. V njej sta dobila zaposlitev tudi kovača France *Uajčč* in Lojze Plesničar, ki je prihajal vsakodnevno iz Podgozda. Marjo in Franc sta v zadrugo prenesla tudi lastno orodje. Majda se spominja, kako so kot otroci morali odganjati muhe in obade od konjev in volov, ko je *tata* v preštu opravljal podkovanje. Spominja se tudi, kako sta z bližnjim sosedom kolarjem Lojzetom Bonetom izdelovala kmečke vozove. Milan Abramič, sin Pepita Abramiča, tj. prvega traktorista pri Kmečki zadrugi Solkan, se spominja, kako sta s *tatom* šla s traktorjem popravljati plug v to kovačijo. Po opravljenem delu je Marjo v zahvalo, ker mu je Pepi prikrbel še veliko drugih del za zadrugo rekel: *»Pepi, ki ti dam, adnu ovcu al adniga zajca?»* Tata me pogleda, jaz pa mu rečem: *»Tata, rajši ovcu, da ju bomo lohko jahali z bratom po našem vrtu.»* Ku smo pršli damu, je rekla nona, da smo prpeljali še adnu mizerju h hiši.

Obledeli spomini

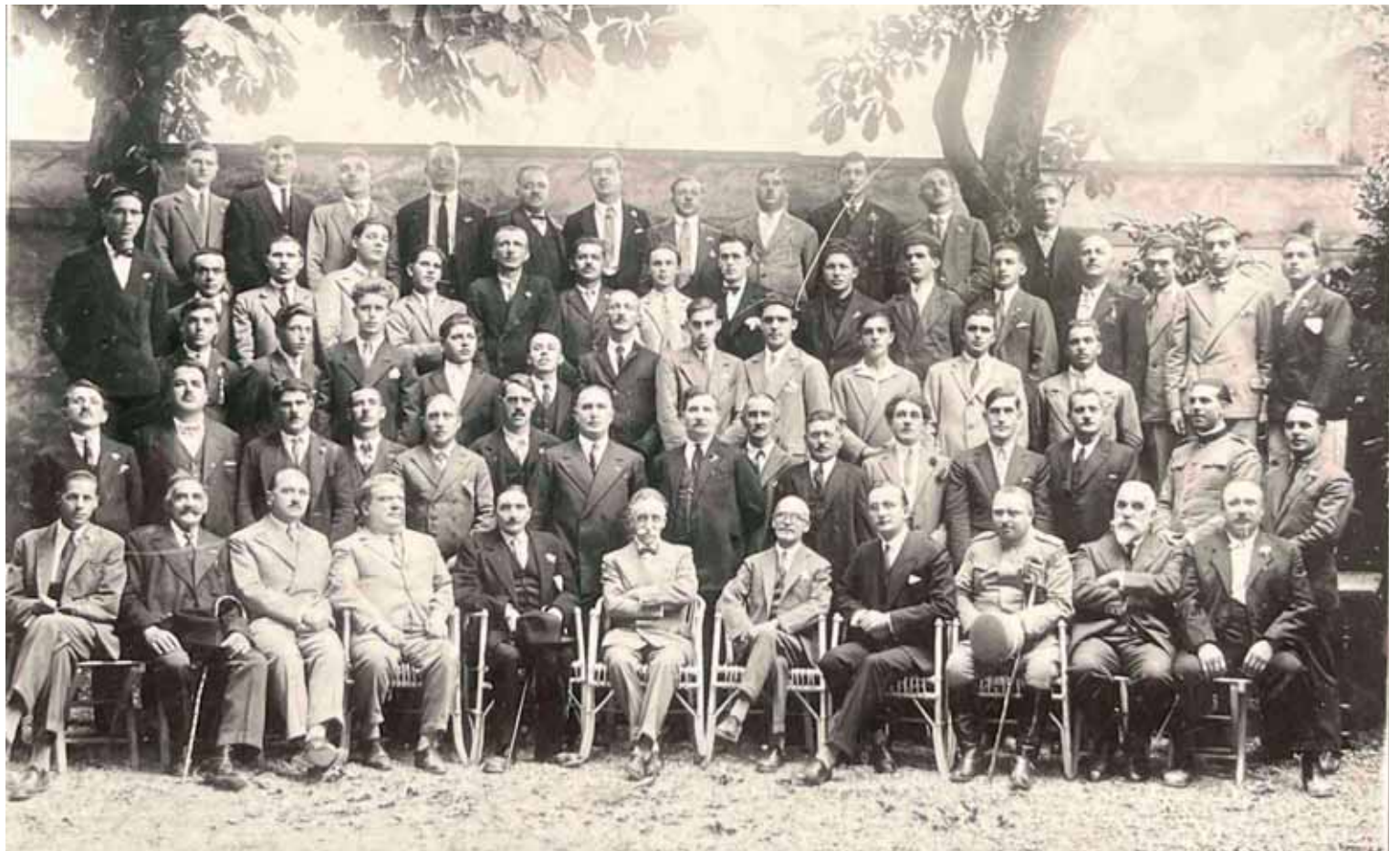

Kovač Marjo Vuga

Naj še omenim, da je takrat v Solkanu obstajal še en kovač, in sicer Avgust Vižin (*Gušto Školjavo*). Kovačijo je imel na Cesti IX. korpusa 59. Bil je tudi lovec, ki je rad vodil na lov goriško gospodo. Ker je rad pomagal tudi veterinarjem, je kasneje opustil kovaško obrt in nato v goriški klavnici pregledoval vzorce drobovja, ki so jih prinesli kmetje ob klanju prašičev.

Članek ne bi bil popoln, če ne bi omenjal še dveh ključavničarjev (*šlosarjev*), ki sta tudi opravljala priložnostno kovaško obrt.

Venceslav Gomišček (Vence z opaldə 1902–1994). Delavnico je imel na Cesti IX. korpusa 88. Kmetom in drugim je rad priskočil na pomoč, ko so potrebovali kovaške in druge usluge. Bil je izreden mojster pri kal-

Prvi podkovski tečaj po prvi svetovni vojni v Gorici.

jenju železa in rezilnega orodja. Delavnica še danes stoji, na zunaj taka, kot je bila v naši mladosti. Kasneje je kot tajnik predstavljal solkanske in druge obrtnike pri Obrtni zbornici v Ljubljani.

Roman Poberaj (Romanč z Goriškeka) je imel delavnico na Soški cesti 16. Poleg kovaških uslug je opravljal še električarska in vodovodarska dela. Bil je majhne postave in vedno oblečen v sivo haljo. V desnem žepu halje je vedno nosil francoski ključ. Ob

hiši je imel stalno parkiran manjši *kamjončin* svetlo sive barve za opravljanje obrti in priložnostnih prevozov blaga. Dušan Bašin mi je povedal, da je imel *kamjončin* ročico za menjavanje hitrosti zunaj vozila. Krajši čas je bil občasni osebni šofer goriškega škofa Carla Margottija.

Dandanes je kovaški poklic »skrit« v drugačnih prevoznih sredstvih. Kovače so zamenjali avtomehaniki, kolarje so zamenjali *avtokaroserji* in *gumisti*. Sledijo avtoelektričarji in drugi. Zapisane spomine na solkanske

kovače so mi pomagali obuditi: Marjo Božič, Sava Rijavec, Majda Štrukelj (Vuga) in Jožef Čubej (Pepi Komandič). Vsem se lepo zahvaljujem.

Andrej Černe

Viri:

Tomaž Markočič, Solkanski kovači (Raziskovalna naloga pri Osnovni šoli Solkan) Jako stara vas na Goriškem je Solkan: zbornik ob tisočletnici prve omembe kraja. Ur. Branko Marušič, Solkan: Krajevna skupnost, 2001.

1001 solkanski časopis, št. 57 in št. 79

(Obledeli) fotografije

Starodobnika, Toni Vižin in Tomos Colibri se ob lepem vremenu zapeljeta po solkanskih ulicah. Slika je posnel M. Brumat.

Marino in štirje Pepiti ob solkanski fontani pred Dročevo oštarijo leta 1951. Vsi so bili Placarji. Od leve proti desni klečita Pepi Majčko (Jug), Pepi Vuk (Volk); stojijo Marino Plesničar, Pepi Rošo (Srebrič) in Pepi Lenc (Leban). Slika je posnel Ivo s Palača (Gabrijelčič).

Zdravo

Obvestilo krajanom

Materialna pomoč najbolj ogroženim ljudem v obliki delitve prehranskih izdelkov

DO KDAJ?

Do konca leta 2023

KAJ?

Moka, testenine, riž, mleko, jedilno olje, konzervirana zelenjava.

KDAJ?

3 x letno: februarja, aprila, septembra.

KJE?

Območno združenje Rdečega križa, Tolminskih puntarjev 8, 5000 Nova Gorica

nova-gorica@ozrk@ozrks.si; tel. (05) 33 84 902 in

območna Karitas, Skalniška cesta 1, 5250 Solkan

voncina.renata@gmail.com; tel. 041 655 689

KAKO DO POMOČI?

K delilcu hrane pridite z enim od sledečih potrdil:

Odločba Centra za socialno delo

Izpisek zadnje pokojnine

Izpisek plačilne liste ali stanja na bančnem računu

Potrdilo CSD, patronažne službe ali zdravstvenega centra

KDO FINANCIRA?

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;

sofinancira EU – Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim

Andrejka Prijon

12 nasvetov proti raku

Rak postaja bolezen, ki ima vedno več dobrih izidov. Prezgodnja smrtnost zaradi nekaterih oblik raka se že pomembno zmanjšuje. Na voljo so tudi že cepiva za preprečevanje okužb, pri katerih je dokazana velika verjetnost, da se lahko razvijejo v določeno vrsto rakavega obolenja. Takšno je recimo cepivo proti humanim papiloma virusom (HPV). Kjer je javno zdravje dobro organizirano in razvito, in takšno okolje je tudi Slovenija, so ljudje vabljeni v brezplačne presejalne programe, ki so namenjeni zgodnjemu odkrivanju bolezni.

Kateri dejavniki so povezani z nastankom raka? Kaj je mogoče ukreniti, da bi zmanjšali breme te bolezni? Ali obstaja preventiva za raka?

Evropski kodeks proti raku zajema nasvete, kako živeti, da bi kar najbolj zmanjšali individualno ogroženost

za pojav rakave bolezni in tudi ukrepe, katerih upoštevanje ne zmanjšuje le grožnjo raka, pač pa tudi drugih kroničnih bolezni, predvsem bolezni srca in ožilja, ki so še vedno št. 1 med postavljenimi diagozami v razvitem svetu.

V nadaljnjih številkah bomo vsak nasvet podrobneje pokazali.

Vir: Zveza slovenskih društev za boj proti raku

V primeru, da ste onkološki bolnik, ali je to kdo od vaših bližnjih, in potrebujete podporo ali želite le dopolniti informacije glede bolezni in njenega obvladovanja je v našem okolju pravi naslov za to tudi društvo **ko-RAK.si**:

Ko-RAK.si

Gradnikove brig. 47, 5000 N. Gorica

Kontakt: info@ko-rak.si; 05 828 09 90

Andrejka Prijon

12 NASVETOV PROTI RAKU
Evropski kodeks proti raku

- NE KADITE!**
 - Ne kadite in ne uporabljajte tobaknih izdelkov v kakršnikoli obliki.
 - Kadilci, čim prej opustite kajenje!
- NE IZPOSTAVLJAJTE SEBE IN DRUGIH TOBACNEMU DIMU IZ OKOLJA!**
 - Kjer kdo kadil, tudi ljudje v njegovi okolici vdihavajo tobakni dim nepropustno ali parkno kajenje.
 - Izpostavljenost tobacnemu dimu iz okolja tudi nekakšnim večja ogroženost z infarktom, pljučnim rakom in drugimi boleznimi.
- VZORJUJTE ZDRAVO, NORMALNO TELESNO TEŽO!**
 - Delovnost ogradite z rakom delovnega človeka in danke ter številnimi drugimi rakavimi boleznimi.
 - Vzdržujte normalno tebo z uravnoteženo prehrano z veliko zelenjave in sadja ter s telesno dejavnostjo!
- VSAK DAN BODITE TELESNO DEJAVNI!**
 - Omejite čas, ki ga preživite sedel.
 - Udeležite se v vsajih dejavnostih: hitra hoja, tek, kolesarjenje, plavanje, tek na smučeh!
- PREHRANJUJTE SE ZDRAVO!**
 - Jejte veliko polnozrnatih izdelkov, stročnic, zelenjave in sadja.
 - Ne jejte preveč kalorične hrane (z veliko sladkorje in mastnih živil) in se izogibajte sladkim pižamci.
 - Izogibajte se mesnim izdelkom in jejte manj rdečega mesa in preslanih živil.
- OMEJITE VSE VRSTE ALKOHOLNIH PIJAC!**
 - Za preprečevanje raka je najbolje, da alkoholnih pijač sploh ne pijete.
 - Če že kaj popijete, potem možni lahko največ dve enoti alkoholnih pijač dnevno, ženske pa samo eno enoto vsebuje 10 g čistega alkohola, kar je v 1 dl vina, v 2,5 dl piva, v 0,3 dl žganja ali v 2,5 dl mošta.
- ČIM MANJ SE IZPOSTAVLJATE SONČNIM ŽARKOM!**
 - Uporabljajte zaščitna oblačila, pokrivala, sončna očala in kremi. Pazite, da vas, še posebej za otrok, ne opoče sonce!
 - Tudi sončenje v solarijih ni varno, saj je učinek podobem kot pri soncu.
- NA DELOVNEM MESTU SE ZAŠČITITE PRED NEVARNIMI SNOVMI, KI POVZROČAJO RAK!**
 - Poznamite se, s kakšnimi snovmi imate opravka na delovnem mestu!
 - Uporabljajte varovila za varnost in zdravje pri delu!
- VARUJTE SE PRED IONIZIRAJOČIM SEVANJEM!**
 - Kjer je v zemljišču več radioaktivnega elementa izdora, lahko prodite v stavbe – v bivalne in delovne prostore.
 - Redno zračenje pomembno zmanjša koncentracijo radona v prostorih in je začel pred nastankom pljučnega raka.
- ŽENSKÉ!**
 - Dojenje manjša ogroženost z rakom, zato dojte svoje otroke, če je le mogoče!
 - Omejite jemanje hormonskih zdravil za lažje menopavzno letje, saj so povezana z nekaterimi vrstami raka!
- POSKRIBTE, DA BODO VAŠI OTROCI CEPLJENI PROTI:**
 - hepatitisu B,
 - humanim papilomskim virusom (HPV).
- UDELEŽUJTE SE ORGANIZIRANIH PRESEJALNIH PROGRAMOV!**
 - Po 50. letu starosti opravite test na prikrito krvavitve v blatu, ki vam ga omogoča program SVITI.
 - Ženske, redno hodite k ginekologu na pregled celic v vratu materničnega vratu. Če dobite vabilo na pregled v programu ZORA, se nanj nemudoma odzovite!
 - Ženske, stariše od 50 let, redno hodite na preventivni mamografski pregled. Če dobite vabilo programa DORA, se odzovite nanj!

SOPA – Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola

Dobra polovica odraslih prebivalcev Slovenije pije alkohol na visoko tvegan način, kar vpliva na pojav več kot 200 različnih bolezni, poškodb in zastrupitev. Z vidika zdravja **varna količina alkohola ne obstaja**. Posledice pitja se kažejo tudi v odnosih, službi in celotni družbi. Ker smo kot družba, ki živi v mokri kulturi, zelo dopustljivi pri pitju in opijanju, se posameznik težko zave, da je že dolgo na meji škodljivega pitja alkohola in da je korak do zasvojenosti zelo majhen. Zato je še toliko bolj pomembno **zgodnje prepoznavanje**, svetovanje in pomoč osebi, ki pije tvegano ali škodljivo, a še ni odvisna od alkoholnih pijač.

Delavnica za **opuščanje tvegane in škodljivega pitja alkohola** oz. SOPA (Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola) je novost v okviru preventivnega programa Skupaj za zdravje, ki se izvaja v Centrih za krepitev zdravja znotraj zdravstvenih domov po Sloveniji.

Udeležba je brezplačna za osebe z urejenim obveznim zdravstvenim

zavarovanjem, za sodelovanje ni potrebna napotitev zdravnika. Gre namreč za individualna srečanja, na katerih nam bo strokovni delavec nudil oporo in nas vodil skozi 5 temeljnih in 2 vzdrževalni srečanja, tekom katerih bomo osvojili nov, bolj zdrav način življenja, brez tveganih vedenj. Če se delavnic za podporo pri opuščanju čezmernega pitja alkohola ne moremo ali ne želimo udeležiti, bi si pa želeli preveriti svoj odnos do alkohola, je na voljo anonimna in brezplačna spletna aplikacija **“Trenutki zase”** na spletni strani www.sopa.si.

Ana Peršič, NIJZ OE Nova Gorica

Ko želimo spremeniti svoje pivske navade:

CKZ Nova Gorica: 05/ 33 83 289

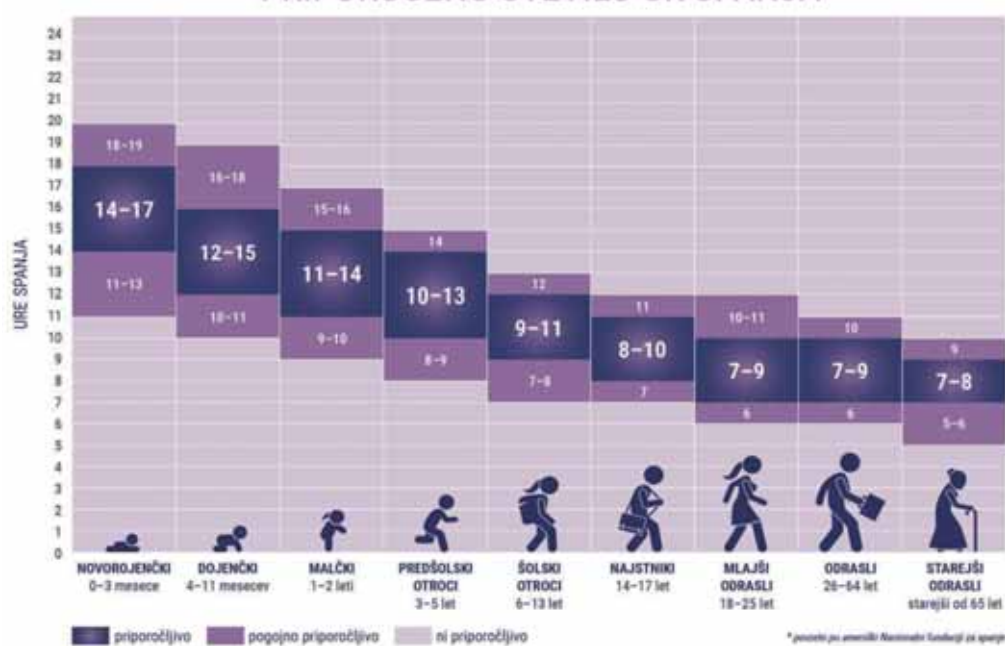
www.sopa.si

Zzzz... spanje ni le za sanje

Vsako leto 17. marca obeležujemo svetovni dan spanja. Zavedanje o pomenu spanja za telo in dobro življenje nasploh je pomembno ob dejstvu, da

je razviti svet, kamor sodi tudi Slovenija, vse bolj neprespan. Vse raziskave kažejo, da spijo odrasli vsako noč 2–3 ure premalo.

PRIPOROČENO ŠTEVILO UR SPANJA*

Zakaj je spanje pomembno?

Urejeno spanje je povezano z boljšo kakovostjo življenja v vseh starostnih obdobjih. Reden in dober spanec izboljšuje razpoloženje in počutje. Če se zjutraj zbudiš naspán, se izboljša tvoja dnevna aktivnost, zbranost in natančnost. Zadostno spanje krepi pozornost, spomin in ustvarjalnost. Dobro spanje pozitivno vpliva na zdravje, odpornost,

fizični izgled in ohranjanje zdrave telesne teže. Če smo naspáni in spočiti, se povečuje verjetnost sprejemanja dobrih odločitev, primerne vedenja in izogibanja tveganim situacijam.

Kadar imaš občutek, da ti spanje predstavlja težavo, se obrni na osebnega zdravnika.

Vir: NIJZ

Andrejka Prijon

Veščine za uspeh in kako jih doseči

Uspeh ni stvar slučaja, sreče ali podpore drugih. Seveda je mogoče, da obstaja kakšna olajševalna okoliščina. A da je uspeh posledica tega, da si se znašel pravi čas na pravem mestu, da poznaš prave ljudi, da imaš poseben talent ali da si se rodil z zlato žlico v ustih mislijo tisti, ki svojih zamisli niso niti poskušali uresničiti, so poskušali prešibko ali vztrajali prekratek čas. Veliko so le mislili, le govorili, se izgovarjali in iskali ovire ter premalo poskušali in delali ter iskali rešitve. Uspeh je posledica zavestne usmerjene aktivnosti, ki jo pravilno ponavljamo dan za dnem, popolnoma osredotočeno, lahko celo zelo dolgo časa, preden cilj dosežemo. In pri tem ni pomembno, na katerem področju želimo uspeti. Lahko smo šolar, ki se želi izboljšati v branju, lahko prodajalec, ki želi postati »prodajalec meseca«, lahko gospodinja, ki želi shujšati 8 kg ali dekle, ki se mora zrediti za pol toliko, študent, ki planira karierni vzpon v vrh najboljšega podjetja v branži ali družinski oče, ki želi postaviti hišo za svojo družino. Ni pomembno, kaj je naloga in kateri je cilj. **Ogrodje uspeha je vedno enako.** To ogrodje so »veščine za uspeh«. Vsak lahko vidi, da so na svetu ljudje, ki jim življenje ali posel bolje uspeva kot drugim. Zunanjemu opazovalcu se zdi, da gredo skozi življenje z lahkoto, so pravi prvaki in

zvezde na svojem področju. Ne glede na vrsto težave vsako zagato kar hitro in uspešno razrešijo. In vse to opravijo z dobro voljo in nasmehom. Kot da jim »težkost« življenja ne pride do živega. Drugim se pa zatika, česar se lotijo, se podre, valijo se iz problemov v napake, iz napak v izgube. Nikakor se ne morejo izviti iz stisk, zastojev in slabega. Spreglejmo, da bog ni pravičen, saj je za nekatere štartno črto pomaknil bližje cilju, drugim pa v žepe naložil kamenje. Družbene razlike so in bodo obstajale, prav tako kakor razlike v individualnem psihološkem ustroju in v podedovani biologiji. Zanimajo nas tiste veščine, ki nam omogočijo, da te razlike obidemo ali deloma minimiziramo. Veščine, ki se jih je mogoče naučiti, s treningom pa se v njih le še izboljšujemo.

Njihovo znanje in uporaba oblikujejo nato pomembne razlike med posamezniki. Zaradi njih osebe razvijajo različen odnos do tega, kaj pojmujejo kot problem in različen odnos do potrebne aktivnosti, ki bi vodila k rešitvi problema. Prav ta odnos pa lahko osebo potisne navzgor, če ni pravilen pa tišči pri dnu ali potiska tudi v bolezen. Katere so te razlike? Nanizanih je 10 veščin, ki so za uspeh ključne. Mogoče jih je razviti, se ji naučiti, uriti in izpopolnjevati. Dostopne so vsem in praviloma tudi brezplačne.

Za odrasle je priporočenih vsaj **7 ur** spanja. Manj kot 6 ur spanja lahko negativno vpliva na zdravje, počutje, učinkovito delo in kakovost življenja.

10 PRIPOROČIL ZA ZDRAVO SPANJE ODRASLIH.

- 1** Vedno hodite spat ob isti uri in tudi vstajajte ob isti uri.
- 2** Če imate navado zadremati čez dan, naj bo počitek kratek (do 45 minut).
- 3** Izogibajte se pitju alkoholnih pijač in ne kadite.
- 4** Izogibajte se kofeinu šest ur pred spanjem. Vsebujejo ga kava, pravi/zeleni čaj, energijske in nekatere osvežitve pijače ter temna čokolada.
- 5** Izogibajte se mastni, pekoči ali sladki hrani. Morebiten obrok pred spanjem naj bo lahek, lažje prebavljiv.
- 6** Redno se ukvarjajte s telesno dejavnostjo, vendar ne tik pred spanjem.
- 7** Uporabljajte primerno ležišče, vzglavnik in posteljnino.
- 8** Ugotovite, katera je najbolj prijetna temperatura spanja za vas in spalnico vedno dobro prezračite.
- 9** Ugasnite vse moteče zvoke in zatemnite sobo najbolj, kot je možno.
- 10** Posteljo namenite samo spanju in spolnosti. Ne uporabljajte je kot delovno sobo ali telovadnico.

Vir: prirejeno po Mednarodni zvezi za medicino spanja (WASM)
Izdal: NIJZ, marec 2020

10 priporočil za zdravo spanje otrok

(za otroke od rojstva do 12. leta)

- 1** Poskrbite, da dobi vaš otrok dovolj spanja, s tem da določite njegovi starosti primerno uro, ob kateri bo hodil spat in ob kateri bo zjutraj vstajal.
- 2** Vzdržujte stalni čas večernega uspavanja in jutranjega prebujanja tako ob delavnih kot ob koncu tedna.
- 3** Otroka navadite na ritual pred spanjem. Spi naj v udobnih oblačilih (majhen otrok z vpojno plenico).
- 4** Spodbujajte otroka k samostojnemu uspavanju, brez vaše pomoči.
- 5** Izogibajte se svetli luči pred spanjem in ponoči, zjutraj pa naj bo otrok čim več izpostavljen močni dnevni svetlobi.
- 6** Iz otrokove spalnice odstranite vse elektronske naprave, vključno s televizorjem, računalnikom in mobilnim telefonom. Prav tako omejite čas njihove uporabe zvečer pred spanjem.
- 7** Vzdržujte redno uro ustaljenih dnevnih opravil in obrokov.
- 8** Otrokov dnevni počitek naj bo prilagojen njegovi starosti.
- 9** Otrok naj bo podnevi čim bolj telesno aktiven in naj dovolj časa preživi na prostem.
- 10** Iz otrokove prehrane izločite hrano in pijačo, ki vsebuje kofein (npr. kakav, temna čokolada, kava, energijske in nekatere osvežitve pijače ter pravi/zeleni čaj).

Le **54,2 %** 11-letnikov spi skladno s priporočili (9 ur ali več na noč).
Vir: HASIC, 2018

Vir: prirejeno po Mednarodni zvezi za medicino spanja (WASM)
Izdal: NIJZ, marec 2020

Teh 10 nalog je ogrodje vsakega uspeha:

1. disciplina
2. ciljna motivirana aktivnost
3. osredotočenost
4. vseživljenjsko učenje
5. sposobnost dolgoročne aktivnosti
6. znanje za upravljanje s časom
7. samospoštovanje in samozavedanje
8. ustvarjanje in negovanje odnosov
9. vključenost v skupnost in delo za druge
10. znanje za upravljanje z denarjem

Z vidika telesa predstavlja vsak problem za telo stres. Če ni obvladan, lahko hitro pusti negativne posledice na telesnem in duševnem zdravju. Veščine, ki nas učijo, kako stres obvladati s tem, da nas učijo, kako uspešno razreševati probleme (ki so stres povzročili), delujejo varovalno na zdravje, saj krepijo našo toleranco na stres. Preprosteje: če se znamo spopadati s stresom, nas ne bo spodnesla že najmanjša sapica, pa tudi burja najbrž ne.

(se nadaljuje)

Andrejka Prijon

Iskrice

O denarju

1. Denar ima dvojni značaj: označuje vrednost in naredi človeka sužnja.
2. Denar ti lahko služi, ne sme pa gospodariti s tabo.
3. Z denarjem si lahko kupiš kozarce, iz katerih je škoda piti; z denarjem si lahko kupiš pribor, s katerim je škoda jesti; z denarjem si lahko kupiš pohištvo, ki ga je škoda uporabljati. Tudi sliko tebi všečnega moškega si lahko z denarjem kupiš in jo položiš pod steklo, da se ne bo obrabil in postaral. Skoraj vse lahko kupiš z denarjem, razen zdravja, ljubezni in življenja.
4. Z denarjem bo kupila magični računalnik, ki bo namesto črk imel znake, ki uresničujejo želje in izpolnijo hrepenenje po stvareh, ki jih ni mogoče kupiti z denarjem.
5. Denar je sveta vladar, vendar nima beline in vonja po jasmínu.

Tatjana Malec, iz knjige *Domislice, iskrice in modre misli*, 2022

Kam za konec tedna

Iz Solkana v Štanjel

Vila Ferrari in vrt

Dobimo obisk iz kakšnega bolj oddaljenega kraja in ne vemo, kam bi peljali obiskovalce in kaj bi jim pokazali. Zakaj ne Štanjela? Že več let ga obnavljajo in je zelo zanimiv. Najbolj priporočljiv je seveda vodeni ogled. Štanjel je najstarejše naselje na Krasu. Že davno pred našim štetjem je tu obstajalo prazgodovinsko gradišče, ki jih je na tem območju še več. O naseljenosti v rimski dobi pa pričajo ostanki dveh rimskih nagrobnikov. Svočas je najkrajša pot iz Ogleja v notranjost vodila čez Kras prav mimo Štanjela, zato se je razcvetel v srednjeveško mesto. Z razvojem Trsta pa je začela ta trgovska pot zamirati in Štanjel se je spremenil v postojanko za obrambo Trsta. Najpomembnejši v Štanjelu je bil grad, ki je v srednjem veku pripadal goriškim grofom, po izumrtju le-teh so na njem za kratek čas vladali Habsburžani in nato grofje Cobenzl, ki so mu vtisnili največji pečat. Bili so avstrijski diplomati in prav oni so ga spremenili v mogočno **graščino** v renesančno – baročnem slogu.

Ob glavni cesti proti Sežani si na parkomatu priskrbimo parkirni listek in parkiramo desno od glavne ceste na novem parkirnem prostoru. V sam Štanjel pridemo skozi glavni vhod, ki se nahaja v srednjeveškem vhodnem stolpu. Dolgo časa so bila to edina vrata v Štanjel. Po stopnišču se vzpnemo na večji plato pred gradom, kjer se po navadi nahaja nekaj stojnic. Levo od tod pridemo po lepo obnovljenem baročnem stopnišču do restavracije (Bistro grad Štanjel), nad katero se nahaja galerija Lojzeta Spacala, ki že od leta **1988** gosti njegovo stalno zbirko. Z obnovo Štanjela se trenutno ukvarja občina Komen, pred tem pa je vanj vlagala občina Sežana.

Desno krenemo proti **cerkvi sv. Danijela** iz 15. stoletja, po katerem je kraj dobil ime. V začetku 17. stoletja so cerkvi prizidali zvonik z limonastim zvonikom. Ni še dognano, ali so ga kot takšnega načrtovali ali je morda nedokončana gradnja in predstavlja le notranji obod zvonika. No-

tranjost cerkve krasijo kamniti baročni oltarji, najzanimivejša pa je upodobitev gradu Štanjel na glavnem oltarju. V cerkvi ležijo tudi ostanki lastnikov gradu **Cobenzlov**. Na zunanji steni cerkve je spominska plošča škofu **Anton Mahničju**, ki ga poznamo predvsem po negativnem stališču do Simona Gregorčiča in ki je bil morda povod za nastanek pesmi Človeka nikar.

Kot se teren polagoma vzpenja, tako ob poti navzgor srečujemo različne znamenitosti Štanjela. Za cerkvijo pridemo do t. i. **kraške hiše**, v kateri se od leta 1977 nahaja etnološka zbirka. To je ena najstarejših ohranjenih stavb v naselju in tipičen primer kraške gradnje s kamnitimi žlebovi, po katerih se voda steka v srednji vaški vodnjak. Kamnito je vse, od zidov, strehe, okenskih in vratnih okvirjev, celo žlebovi. Teško si zamislimo, kakšen podvig je predstavljalo zbiranje vode pred 200 ali 300 leti, saj je prihajala izključno s streh. Nasproti kraške hiše se na sosednji hiši nahajata doprsna kipa **Josipa Abrama**, duhovnika, pesnika in narodnega buditelja ter ukrajinskega pesnika, slikarja in humanista **Tarasa Ševčenka**, čigar pesmi je Abram prevajal in so morda vplivale na pesnikovanje Otona Župančiča.

Gremo po zanimivi ulici, kjer imajo nekatere hiše celo strelne line. Če smo pozorni, uzmemo marsikateri zanimiv detajl. Z zgornjega dela ulice se v daljavi vidi ravnino in griče, ki se spuščajo proti morju. Pot nas vodi proti arheološkemu parku **Gledanica**, ki se nahaja na najvišjem delu Štanjela in je zanjo slišati predvsem v zadnjem času. Tu je tudi info točka

projekta **kaštelir**. Cel kompleks, ki ima pomen arheološkega območja, vključno s kamnitimi klopami, je uredila oziroma oblikovala arhitektka, doma iz Solkana, Nataša Kolenc. Na Gledanici si lahko oddahnemo, ali celo uležemo, na dveh nenavadnih kamnitih klopih, pravzaprav gre za kamnita bloka elegantne, rahlo elipsaste oblike, delno pokrita z lesom. Kamnita bloka iz Lipice je oblikovala arhitektka iz Solkana, izdelala pa ju je kamnoseška šola iz Sežane. Prvi kamniti blok gleda proti t. i. Vipavskim brdom in Trnovskemu gozdu, drugi, južni, pa proti morju. V bližini je tudi pitnik za vodo, tako da se lahko na tej prekrasni točki zadržimo dlje časa.

Z vrha griča se spustimo do vodohrama, v katerega se po kanalu steka voda s hriba. Zbiralnik vode predstavlja več prekatov in labirintov. Takšen sistem zbiranja vode si je do zadnje podrobnosti zamislil arhitekt **Maks Fabiani** in je pravi inženirski podvig. Iz zbiralnika je bila voda po eni cevi speljana navzdol do hiš Vile Ferrari, druga cev pa je šla v bazen v parku. Ob ogledu Štanjela ne moremo mimo družine **Ferrari**, ki izhaja iz Kobdlija. Semkaj pa so prišli iz Karnije. Sprva so bili **dacarji** in nato veleposestniki. Arhitekt Maks Fabiani, ki je bil sin potomke iz te družine, je prepričal premožnega nečaka, da so začeli sistematično odkupovati hiše v Štanjelu ter jih spreminjati v počitniška bivališča, kamor so čez poletje prihajali na počitnice iz Trsta. Kot rečeno, so se hiše nahajale na območju, ki ga je napajala voda iz vodohrama. Kako domiselno je ta sistem deloval, so v celoti ugotovili šele nedavno.

Največji Fabianijev dosežek pa je nedvomno t. i. **Ferrarijev vrt**, ki se nahaja pod **Ferrarijevo vilo**. Pravzaprav je izraz "vila" poimenovanje za skupino hiš, ki jih je po Fabianije-

Fabianijeva razstava

vih načrtih obnovil njegov nečak, tržaški zdravnik **Enrico Ferrari**. Sem so čez poletje iz zadušljivega Trsta prihajali njegovi sorodniki, zlasti matere z otroki. Pod nizom hiš je Fabiani oblikoval park z ovalnim bazenom, v katerega priteka voda iz omenjenega zapletenega vodovodnega sistema. Danes je Ferrarijev vrt kulturni spomenik državnega pomena ter priljubljeno prizorišče za poročne fotografije.

Prav Ferrarijev vrt napravi v Štanjelu na marsikoga največji vtis, a zanimiva je tudi Zgodba obeh družin, Ferrarijev in Fabianijev. Tereza Fer-

rari je bila sestra Maksa Fabianija in je imela šest otrok. Drugi protagonist zgodbe o Štanjelu je bil Enrico Ferrari, premožen tržaški zdravnik, ki je bil glavni investitor obnove hiš in pripadajočega vrta, ki ga je zanj zasnoval njegov stric Maks Fabiani. Kompleks je bil zasnovan tako, da so posamezne hiše pripadale ostalim

Kompleks hiš Villa Ferrari

bratom Ferrari in njihovim družinam ter družini prijatelja, ki je prav tako uporabljal eno od nastalih počitniških hiš.

Vse hiše, združene v kompleks Vile Ferrari, je povezoval obsežen vrt oziroma park, do katere ga so imele dostop vse vključene hiše. Potomci družine Ferrari-Fabiani so tako v Štanjelu preživljali čas med leti 1923 pa do začetka 2. svetovne vojne, torej okoli 17 let. Na čas, ko so skupaj

Vhod v naselje

preživljali prosti čas so imeli člani rodbine različnih starosti nostalgичne spomine, kar je mogoče razbrati iz njegovih zapisov in fotografij. Eden od potomcev je zgodbo svojih kraških prednikov opisal v romanu **Murva Fabianijevih**.

Štanjel vedno prijetno preseneča, od prvih prireditev v času otvoritve Spacalove galerije do postopne obnove gradu, občasnih prireditev na grajskem dvorišču, prvih predstav v obnovljenem delu gradu do otvoritve Gledanice ter načrtov za muzej slovenskega jezika, ki naj bi ga realizirala občina Komen s pomočjo novega kulturnega ministrstva. Predstavljena naj bi bila vsa slovenska narečja, grad pa bi dobil nove konferenčne prostore, novo poročno dvorano in dokončno podobo grajskega dvorišča. Torej se bo o Štanjelu še pisalo.

Marja Kolenc, turistična vodnica
Foto: Nataša Kolenc

Oglasi

SUZUKI

PODALJŠANO JAMSTVO
3+7

Kombinirana poraba goriva in izpusti CO₂ po WLTP meritvah: 4,7-6,3 l/100km in 106-142 g/km, emisijska stopnja: EURO6, specifična emisija dušikovih oksidov (NO_x): 0,0074-0,0209 g/km, trdi delci: 0,00009-0,00027/km, število delcev: 0,7-1,84E11/km. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM10 in PM2,5 ter dušikovih oksidov. Vse nadaljnje informacije o specifični porabi goriva in specifičnih emisijah CO₂ iz novih osebnih vozil najdete v Priročniku o varčni porabi goriva in emisijah CO₂, ki ga lahko brezplačno pridobite pri pooblaščenem SUZUKI partnerju in na spletni strani www.suzuki.si.

29 let avto vuga

Avto Vuga d.o.o.
Partizanska 55,
5000 Nova Gorica

Prodaja vozil: **05/33 33 444**
Servis vozil: **05/33 33 440**

SITOGRAFIKA SOLKAN
VSEVRSTE TISKA

**MAJICE ZASTAVE NALEPKE
POSLOVNA DARILA
DRESI**

30
2. rami let del 30 let
1993 - 2023

www.sitografika.si sitosolkan@siol.net

PINTARSPED

Vedno na konju
Sempre a cavallo
Immer zu Pferde
Always high in the saddle

DOMAČI IN MEDNARODNI PREVOZI
SKLADIŠČENJE IN PRETOVOR BLAGA

CARINSKO POSREDOVANJE
ZBIRNI PREVOZI MANJŠIH POŠILJK

PINTARSPED d.o.o.
MEDNARODNI PREHOD 2a 5250 Šempeter pri Gorici
tel.: 003865/330 44 30 fax: 003855/330 44 34
E-mail: transport@pintarsped.si

mebloJOGI.

**ČAS JE ZA
MENJAVO
VAŠEGA LEŽIŠČA**

Preverite
**SPOMLADANSKE UGODNOSTI
vzmetnic mebloJOGI®.**

Če opazate katerega od spodnjih znakov, je čas, da poskrbite za zamenjavo ležišča ter svojemu telesu omogočite zdrav in kakovosten spanec na vrhunsko izdelani vzmetnici.

- Ležišče je staro 7 ali več let.
- Higienški razlogi (npr. prah, pršice, bakterije itd.).
- Potrebe našega telesa se z leti spreminjajo.
- Dotrajanost materialov in nezmožnost nujenja ustrezne podpore.
- Zbujate se z bolečinami, odreveneli, togi.
- Bolje spite drugod (npr. v hotelu), kot pa v svoji postelji.
- Ležišče ima vidne znake predolge uporabe (npr. razne vdolbine, ohlapna tkanina itd.).

*mebloJOGI® je zmagovalna izbira
Ane Bucik – smučarske reprezentantke.*

Nova spletna trgovina
www.meblojogi.si

Salon mebloJOGI® Nova Gorica, Industrijska cesta 5, Kromberk
T: 05 330 22 22 E: info@meblojogi.si

Oglasi

Dokazano najugodnejši bančni paketi.

Novi komitenti prejmete
12 mesečno brezplačno vodenje.

Bančništvo. Tukaj. Zdaj.
www.phv.si

www.seng.si

Energija reke

PREVERJENA RABLJENA VOZILA

Preverjena zgodovina vozil

Kredit ali leasing

Do 12 mesečno jamstvo

Pregled po 140 kontrolnih točkah

stavanja
Preverjena rabljena vozila

Nova Gorica t: 05 33 84 590 · Tolmin t: 05 38 00 550
www.stavanja.si

Oglasi

PRI NAS DOMA LOČUJEMO! ODNESEMO NA EKOLOŠKI OTOK!

LOČUJMO | VARUJMO

PAPIR IN KARTON	STEKLO	EMBALAŽA	BIO RAZGRADLJIVI KUHINJSKI ODPADKI	ZELENI VRTNI ODPADKI
				
				
<p>da časopisi, revije, knjige, zvezki, letaki, karton</p> <p>ne zamaščen ali plastificiran papir, tetrapak embalaža, uporabljeni papirnati prtički in brisače</p>	<p>da steklenice, kozarci, steklene posode in vaze, razna druga steklena embalaža</p> <p>ne porcelan, kristal, žarnice, ogledala, neonske luči, keramični izdelki, ravno steklo</p>	<p>da plastična embalaža čistil, pijač in šamponov, plastični kozarci, vrečke in folije iz polietilena, tetrapak embalaža, pločevinke živil in pijač</p> <p>ne plastična embalaža nevarnih snovi in njihovi ostanki (motorna in druge vrste mineralnih olj, pesticidi, barve, laki...), kosovni plastični predmeti (otroške igrače, polomljeni plastični stoli...)</p> <p><i>Embalažo stisnite.</i></p>	<p>da kuhinjski odpadki (odpadki vseh vrst zelenjave in sadja, kavna usedlina, kavni filtri, čajne vrečke, netekoči ostanki hrane, jajčne lupine, pokvarjeni prehranski izdelki)</p> <p>ne maščobe, cigaretni ogorki</p> <p><i>Odpadke odložite brez embalaže.</i></p>	<p>da</p> <p>ne mešani komunalni odpadki</p> <p><i>Odpadke odložite brez embalaže.</i></p>

PREPOVEDANO

odlaganje odpadkov izven zabojnikov!

papir
steklo
embalaža
zeleni vrtni odpadki
bio odpadki

Odpadke je **obvezno odložiti v zabojnik** in nikakor ne na tla. Vse ostale odpadke kot so: omare, tekstil, olja, kosovne odpadke, nevarne odpadke lahko oddate na **zbirnem centru**.

Z globo **400 EUR** se sankcionira uporabnik - posameznik, ki nepravilno odlaga odpadke v namenske posode in izven posod.

Razvedrilo - Obvestila

	PROZORNA, NEKOLIKO SLUZASTA TEKOČINA, KI JO IZLOČAJO SLINAVKE	DRAG KAMEN ZELENE BARVE	AMERIŠKA PEVKA (DEMI)	ISAAC NEWTON	LISTOPAD	BREZ-BARVEN, OSTRO DIŠEČ PLIN, NH3
	ENO-ČLENIK V MATEMATIKI					
	ALEŠ VALIČ			VASJA OCVIRK		
	NIVO, STOPNJA			ŠEF, VODITELJ		
	OSNOVNI DELCI SNOVI					
	ZLATNIK					
POMOČ: APSIDA CEKAS GADNJAK LOVATO	SPAČENA PRIKAZEN	PESNIK FRITZ	KOS SUKANCA	NEKDANJI DENAR		
				JERNEJ KOPITAR		
ŠPANSKA GOSPA				NEKDANJI RUSKI VLADAR JERNEJ ŠUGMAN		AVTOR: MATJAŽ HLADNIK
POLKLETNI PROSTORI, PODPRI- TIČJE					PRIHOD V GOSTE	BOLNIK Z ASTMO, NADUŠ- LJIVEC
ŽOGA IZVEN IGRISČA				KATIE HOLMES	SNOP SLAME ZA KRITINO RASTLINA KAČJAK	
				TRENUTEK		
KATHY IRELAND		3. NAJVEČJE NIZOZEM- SKO-MESTO-VELIKA VREČA			PRESEDE. PALESTINE (MAHMUD) MOMČILO BAJAGIĆ	
NOVINAR, DOPIŠNIK IZ BEOGRADA (BOŠTJAN)				ŽGANJE IZ PELINA IN JANEŽA ATOMI Z NABOJEM		
	POLKROŽNI ZAKLJUČEK CERKVE REKA V RODOPIH					BRKATA SLADKO- VODNA RIBA
ROČNA RIBIŠKA MREŽA NA PALICI				ŠAHOVSKI SKAKAČ NEŽEN TONOVSKI NAČIN		GLAS VRANE BOLEČE KRCENJE MIŠIČ
KREMEN						ALAN TURING
						UDO JÜRGENS
PODALJ- SANJE ROKA, ODLOŽI- TEV						JUŽNO SADJE
KLIN, ZAGOZDA						RASTLINA Z OZKIMI DOLGIMI LISTI, ČRNI KOREN

Klopca

Da prihaja pomlad, je čutiti skoraj- da na vsakem koraku. Zagotovo pa jo bodo začutili vsi tisti mimoidoči v bližini Hotela Sabotin v Solkanu, ki si bodo želeli odpočiti na klopci. Invalidsko podjetje Želva je prebivalcem in obiskovalcem kraja poklonilo pomladno klopco. Postavili in poslikali so jo njihovi zaposleni skupaj z ateljejem F Design.

Vir: fb MONG

Potka

Končno nam je po nekaj letih uspelo asfaltirati makadamski del poti med pokopališčem in ŠC Žogica. Sredstva so bila zbrana s strani MONG, Soških elektrarn in seveda tudi KS Solkan. Dela je izvedla firma Asfalti. Seveda pa še ni vse dokončano. Potrebno bo ozeleniti bankine, postaviti lovilno mrežo pri odvodnem

kanalu za vodo in po možnosti postaviti še kakšno klopco ob sami poti tako, da se bodo sprehajalci in mamice z vozički lahko ustavili in nekoliko posedeli ob pogledu na naš prelep Solkanski most. Kolesarji bodo tako lažje premagali vzpon proti Solkanu, saj je bil makadam po večjih nalivih kar malo razrit.

Branko Belingar

	AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	PREDEL: TRUPAR REBERH	DIJETA: URETHA DELA	MEŠLA: V VISOZHNI SLOVENI	SENZORI: DOKTOR BOB DANIEL	VOJNA: PREGANJA	SEVENO: OBRNOČE MESTA ANTWER- PEN	BRIGA: NARUČA DOLGA NA SVETU
	ROB: OBRNOČE KRAJEC	OK	K	R	A	J	E	K
	PREDEL: SAKLE	P	R	E	R	E	K	A
	POLJNA: VETRA	P	R	I	J	A	Z	E
	... IN JANG	V	S	T	O	P	M	R
	ETNIK: JERNEJ	J	I	N	M	E	D	
	TELESNA: DISKORDIJA	E	K	S	R	A	N	A
	... IN JANG	V	O	L	A	P	A	Č
	SEVENO: AMERIKI	B	O	N	B	O	N	
	... IN JANG	O	R	O	D	J	A	R
	... IN JANG	N	I	V	O	M	O	D
	... IN JANG	S	O	B	N	O	K	O
	... IN JANG	J	E	Č	A	R	K	R
	... IN JANG	L	I	E	G	E	A	L
	... IN JANG	S	A	T	A	N	T	A
	... IN JANG	T	U	R	T	O	M	A
	... IN JANG	I	R	I	T	I	S	C
	... IN JANG	L	A	J	A	V	T	E

ime plačnika UPN QR - potrdilo

Koda QR

IBAN plačnika

Referenca plačnika

ime, ulica in kraj plačnika

Znesek

Datum plačila

Nujni

Koda namena Namen plačila

OTHER PRISPEVEK ZA ČASOPIS

IBAN prejemnika

Referenca prejemnika

ime, ulica in kraj prejemnika

KS SOLKAN TRG J. SREBRNIČA 7 SOLKAN

Podpis plačnika (neobvezno: šifra)

Obvestilo

Naslednja številka 1001 solkanskega časopisa bo izšla junija 2023. Članke in fotografije oddajte najkasneje do 1. junija na e-naslov: svetlanaplesnicar@gmail.com. Besedil, ki niso v elektronski obliki, ne bomo sprejemali. Slike oddajte ločeno v jpg formatu. Navedite tudi vsebino slike in ime avtorja fotografije. Uredništvo si pridržuje pravico, da prispevke primerno priredi tako po obsegu (do 7000 znakov s presledki) kot po izrazu. V 1001 solkanskem časopisu se proti plačilu v skladu s sprejetim cenikom objavljajo tudi oglasna sporočila pod pogoji, navedenimi v ceniku.

ISSN 2335-4143

Darovalci

V skupnem znesku 995 evrov so za časopis v času od 1. 12. 2022 do 20. 2. 2023 prostovoljno prispevali:

Antončič Marjeta, Brezigar Irma, Brezigar Vladimir, Brumat Pavel, Bucik Aleksander, Bužinel Janja, Caharija Marija, Sonja, Černe Anita, Čubej Dušan, Fakles Helena, Fikfak Metod, Franko Savina, Gomišček Franc, Gomišček Renato, Grapulin Eleonora, Grapulin Teja, Hvalič Barbara, Istinič Janja, Jarc Milena, Kaličanin Božica, Kodermac

Boris, Komel Anton, Makuc Danilo, Marušič Saša, Matjac Zoran, Aleksander, Mlakar Jožef, Pahor Elza, Pogelšek Ines, Rebek Irena, Saksida Alenka, Sosič Marta, Skrt Karel 2x, Šavli Danijel, Tušar Boris, Uršič Lilijana, Vidmar Marija, Volk Ivana, Žigon Rolando in en darovalec, ki je prispevek plačal preko Nove KBM brez navedenega imena.

V kolikor ste v tem obdobju darovali za časopis, pa niste na seznamu, nas prosimo obvestite.

Izdaja: KS Solkan
 Zanjo: Ksenija Brumat, predsednica KS Solkan
 Urednica: Svetlana Bušen
 Uredniški odbor: Andrejka Prijon, Vidojka Harej, mag. Darinka Kozinc, Boža Hvala, Jernej Vidmar Bašin, Andrej Černe, Tomaž Černe, Joško Markič, Miran Brumat, dr. Branko Marušič
 Jezikovni pregled: Svetlana Bušen
 Tisk in oblikovanje: Grafica Goriziana – Gorica
 Naklada: 1.400 izvodov – marec 2023